

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... 1080 Lej

Fél évre ... 540 Lej

Negyed évre ... 270 Lej

Havonta ... 90 Lej

Hirdetések díjszabás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucarestiben 50 banival több

A kormány megszünteti a jogtalan adókiivetéseket.

A minisztertanács elfogadta a határszéli exportvásárokról, a vasúti tarifa leszállításáról szóló javaslatokat. — Reorganizálják a posta és távirtda szolgálatot.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A kormány tagjai ma délelőtt Bratiana Ionel elnöklété alatt újabb minisztertanácsot tartottak. A minisztertanács magáévá tette azokat az intézkedéseket, amelyeket Cipianu és Argetoianu miniszterek eszközöltek a macedóniai románok egy újabb csoportjának letelepítése végett.

A minisztertanács elfogadta a földművelésügyi miniszternek azt a javaslatát, hogy az erdélyi határmenti városokban az állatkivitel megkönnyítése érdekében külön állatvásárokat rendezzenek és e helyeken vámhivatalokat állítsanak fel, hogy a külföldiek által vásárolt állatokat azonnal a határon túlra szállíthassák. A kormány ezután hozzájárult a vasúti negyedik osztály megszüntetéséhez és egyúttal elfogadta a harmadosztályú tarifa mérséklésére vonatkozó javaslatot. A tarifát csak 60 kilométerig szállítják le, mert a tapasztalat szerint a falusi lakosság többnyire ezen a távolságon belül utazik. Dimitriu közlekedésügyi miniszter ezután ismertette a posta, távirtda és telefon, továbbá a kereskedelmi tengerészet reorganizálásáról szóló javaslat elveit.

Duca belügyminiszter közölte, hogy több megye és község, különösen Erdélyben és Bucovinában, jogtalan illetékeket ró a lakosságra. A kormány a belügy, közoktatásügyi, földművelésügyi és közmunkaiügyi miniszterekből álló bizottságot küldött ki ennek a kérdésnek a megvizsgálására és a jogtalan adókiivetések megszüntetésére.

A Magyar Párt elnöki tanácsulése.

Az Intézőbizottság elé kerül a szervezeti szabályzat módosított szövege.

(Az Aradi Közlöny cluji tudósítójának távirata.) A Magyar Párt elnöki tanácsa ma délelőtt 10 órai kezdettel elnöki tanácsulést tartott gróf Bethlen György elnöklété alatt. Az ülésen jelen voltak Inczedy Jocksmann Ödön, Ferenczy Géza, Gyárfás Elemér, Gabányi Inre, Roth Hugó, Turv Kálmán, dr. Várady Aurél és Deák Gyula főtitkár. Távolmaradásukat másnemű elfoglaltságuk miatt kimentették Sándor József, dr. Jakabffy Elemér és gróf Teleky Arthur.

Inczedy Jocksmann Ödön ügyvezető elnök ismertette a szervezeti szabályzat eredeti tervezetét és a tagozatok észrevételei alapján eszközölt módosításokat. Az elnöki tanács élénken megvitatta az előadói javaslatot s csekély módosítással megállapította azt a szöveget, amely most már az intéző bizottság elé kerül. Jóváhagyólag tudomásul vette az elnöki tanács az elnökségnek ama intézkedését, hogy a Keleti Újság-ot a párt hivatalos lapjává tette meg.

A magyar kormány válasza Paléologue levelére

A Diamandihoz írt levél kapcsán a magyar kormány közzéteszi a francia főmegbízott által szignált jegyzéket, amely élesen megvilágítja Franciaország akkori álláspontját.

A jegyzék a kisebbségek védelmének kiegészítését is igérte

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirati jelentése.) A hetek óta az érdeklődés központjában levő Paleologue-jegyzék ügyének ma hatalmas szenzációja van. Nagy viták folytak az ügyről, számos nyilatkozatot adtak le pro és kontra, hogy létezett-e a jegyzék, vagy sem, míg végre tegnap közzétették hivatalosan Paleologue-nak azt a levelét, amelyet Diamandi párisi román követhez írt s amelyben Paleologue a leghatározottabban kijelentette, hogy 1920-ban semmiféle „bizarr” tárgyalásokat nem folytatott és hogy az efajta jegyzékek hamisítványok. Erre a levélre válaszol ma a magyar kormány, amely közzétette a magyar lapokban a francia kormány eredeti jegyzékét és pontos fordítását. A szenzációs ügyről a következőket jelenti budapesti tudósítónk:

A cáfoló Paleologue-levél nyomán a Magyar Távirati Iroda hivatalosan jelentette, hogy a francia jegyzék tényleg létezett és hogy ezt bizonyítsa, a magyar kormány szükségesnek tartja közzétenni Fouchet akkori magyarországi főmegbízottnak a francia kormány megbízásából 1920. június 24-én a magyar kormányhoz intézett jegyzékét. A jegyzék magyar fordítása szövege szerint a következő:

MAGYARORSZÁGI FRANCIA
FŐBIZTOSÁG

Budapest, 1920. június 24.

Nagyméltóságu

Gróf Teleki Pál

külgügyminiszter urnak

Budapest.

Miniszter ur!

Kormányom megbízásából van szerencsém Nagyméltóságod tudomására hozni, hogy a Párisban, a külügyminisztériumban folytat tárgyalások következményeként felhatalmazást kaptam arra, hogy Nagyméltóságod előtt a következő nyilatkozatot tegyem:

„A francia kormány meg van győződve arról, hogy Közép-Európa jólétének gyors helyreállítása, mint ami lényeges eleme az általános béke megerősítésének, nem érhető el másként, mint az érdekelt államok kölcsönös közreműködésének útján.

A francia kormány ehhez képest kész megkönnyíteni minden tárgyalást, amely ennek érdekében megindulna egyfelől a román, a csehszlovák és a jugoszláv kormányok, másfelől a magyar kormány között azzal a céllal, hogy a mondott államok és kormányok között megérthető viszonyt teremtsen, amely szükséges alapja az ilyen együttműködésnek.

A francia kormány híven szem előtt tartva a békeszerződést, amelyet aláírt és attól a nyilatkozattól vezetve, amely a szövetséges és társult hatalmak részéről a magyar békedelegációhoz intézett kísérőlevélben foglaltatik, hajlandó jó szolgálatait érvényesíteni mindegyik olyan, Magyarország és szomszédai között

barátságos megegyezést célzó lépéshez, melynek célja kiküszöbölni az ellenségeskedés minden okát az érdekelt felek általános megegyezésére.

Ezeknek a lépéseknek az említett kísérőlevélben érintett feltételek között az volna a célja, hogy

egyrészt orvosoljon bizonyos gazdasági és néprajzi igazságtalanságokat, másrészt kiegészítse a kisebbségek védelmének biztosítására már létesített határozmányokat.

A francia kormány nevezetesen kész a magyar kormány számára megkönnyíteni a tárgyalások megkezdését a szomszédos kormányokkal, hogy a forgalom kölcsönös szabadságára, a vasúti, posta és távirati közlekedés szabadságára, pénzügyi kérdésekre, vizügyekre stb. vonatkozóan kölcsönös viszonyok méltányosan rendeztessék abban a mértékben, hogy a megegyezések összeegyeztethetők legyenek azokkal a szerződésekkel, amelyekben Franciaország mint a Szövetséges és Társult Főhatalmak egyike részt vett.

Ennek a nyilatkozatnak hatálya attól a naptól kezdődik, amikor a francia csoporttal létesített megállapodások a magyar törvényhozásnak megteleítésben teljes és tökéletes érvényt nyertek.”

Örömmel tölt el, hogy ilyen módon a Köztársaság kormányának tolmácsa lehetek és megragadom az alkalmat, hogy megújítsam Miniszter Ur előtt nagyrabecsülésem kifejezését.

A FRANCIA KÖZTÁRSASÁG
FŐMEGBIZOTTJA:
M. FOUCHET, s. k.

Érthetően ezek után, hogy Paléologue-ot miként hagyhatta cserben a memóriája annyira,

hogy tegnap még kolumbányi minősített ennél kevesebbet mondó és sokkal kevésbé hiteltelenséget és „bizarr” tárgyalásnak minősített egy olyan ajánlatot, amelyet a francia kormány a leghivatalosabb formák között tett a magyar kormánynak.

A sajtóban, politikai és társadalmi körökben a szenzáció erejével hatott, hogy a kormány nyilvánosságra hozta a Fouchet-jegyzéket. A kormány nem akarta a jegyzéket publikálni, de Paléologue-nak Diamandihoz intézett legutóbbi levele azt kikényszerítette. Legérdekesebb a dologban az, hogy a békeszerződést június 4-én írták alá és már rá 20 napra, vagyis június 24-én szükségesnek találta a francia kormány az ismert tartalmu Fouchet-féle jegyzék kiadását.

Egyébként — mint ismeretes — október 18-án összeül a magyar parlament. Politikai körökben már most mozgalom indult meg az irányban, hogy hívják egybe a külügyi bizottságot s az elé vigyék az ügyet, ahol részletes és kimerítő tájékoztatást kérnek a háborút követő időknek eme kritikus fejezetéről.

Harc a libásdülői negyven munkásházért.

Aradváros főügyésze és h. polgármestere nyilatkozik a házak tulajdonjogáról. — „A munkásokat félrevezették, a munkásházak mindig a városé voltak.”

(Arad, október 14.) Tegnap tartotta meg a város a kitűzött árlejtést a Libásdülőn levő 40 munkásház bérletére. Az árlejtés előtt nagy csoport elkeseredett munkás állott a gazdasági hivatal előszobájában, azt hangoztatva, hogy a munkások megszerezték a házak tulajdonjogát és miután elvesztett az erre vonatkozó szerződésük, a város visszaél ezzel a helyzettel és elveszi házaikat. A tiltakozások dacára megtartották az árlejtést, amelyen azonban egyetlen pályázó sem jelentkezett. Így kénytelenek voltak elhalasztani az árlejtés megtartását és új árlejtés kitűzését elhatározni.

A 40 munkásház körül már régebb idő óta folyik az elkeseredett harc. A munkások azt hangoztatják, hogy szerződésük értelmében esztendőnkön keresztül fizettek részleteket a házra, amely olyképen a tulajdonukba ment át. A szerződés azonban elveszett és a város most a saját házukból akarja kilakoltatni őket. Az érdekes tulajdonjogi harc ügyében beszélgetést folytattunk Jegesi Károly dr. városi főügyéssel, aki mári a munkásházak építése idején vezette a tárgyalásokat és így jól ismeri az ügyet. A főügyész részletesen ismertette az előzményeket:

— Még 1907-ben történt, hogy a földművelésügyi minisztérium akciót indított, hogy a városokban házakat építsenek a mezőgazdasági munkások részére. Arad város is elhatározta, hogy 200 ilyen munkásházat épít, amihez a minisztérium meg is adta a hozzájárulását. A minisztérium felszólította a várost, hogy vegyen fel amortizációs kölcsönt, ebből építse fel a házakat és a kormány minden évben fedezni fogja a törlesztési összeget felét. Az egyedüli feltétel az volt, hogy csak mezőgazdasági munkások kaphják a házakat. Amortizációs kölcsönt akkoriban nem lehetett szerezni, de sikerült az egyik aradi banktól folyószámla kölcsönt kapni és néhány év alatt elkészült 40 ház. Névsort vettünk fel az igényjogosultakról és a városi tanács elé vittük az ügyet, amely szerződéstervezetet állapított meg. Ebben kimondotta a város, hogy 50 év elteltével a munkások tulajdonába megy át a ház. Közben a minisztérium megbízottja Aradra jött és a felülvizsgálat során megállapította, hogy

csak igen kevés mezőgazdasági munkás jelentkezett házvételre, a legtöbb ipari munkások. Ezért a minisztérium leiratot intézett a városhoz és bejelentette, hogy nem járul hozzá az építkezési költségekhez.

— A negyven ház ekkor már megvolt és a tanács elhatározta, hogy bérbe adja azokat a jelentkezőknek. Megbíztuk a gáji rendőrkapitányt, hogy a jelentkezőknek adja bérbe a házakat, a városi szabályrendeletben megállapított feltételek mellett. Így is történt és azóta sem állott be változás a helyzetben. Közben kitört a háború és elhalasztódott a házak ügyének rendezése, a bérlők továbbra is bennmaradtak, de csak mint bérlők és sohasem mint tulajdonosok. A telekkönyvben mindig a város szerepelt tulajdonosként, semmiféle szerződést nem kötöttünk a bérlőkkel. Közben 21 munkáscsalád pert indított a város ellen házuk tulajdonjogáért. A per még folyik, de teljesen kilátástalan az ő részükről, hiszen okira-

„Adjatok helyet a mi embereinknek.”

A legfelsőbb közigazgatási tanács tagja a városi tanácsfeloszlítások ellen. — Ki kell zárni a politikát a közigazgatásból. — A minisztertanács aprobálta Aradváros favásárlását.

(Arad, október 14.) Tegnap este érkezett haza dr. Veliciu Emil, az aradi permanens bizottság tagja, akit a város Constantába küldött a városok kongresszusára. Dr. Veliciu ma a következőket mondotta munkatársunknak a kongresszusról:

— A városok kongresszusán számos érdekes felszólalás történt, közigazgatási, városrendészeti és városépítészeti kérdésekben. A legérdekesebb felszólalást azonban a belügyminisztérium delegáltja, Vararu, a legfelsőbb közigazgatási bizottság egyik tagjának szájából hallottam. Vararu a közigazgatási törvényről szólt és leszögezte, hogy a legfelsőbb közigazgatási bizottságnak sok dolgot ad a különböző városi tanácsok feloszlításának ügye. A kormány politikai szempontokból fel akarják egymásután oszlatni a tanácsokat. Meg kell hagyni, sok tekintetben és esetben jogosult a városi adminisztráció érdekében a feloszlítás, azonban igen sok esetben csak az az elv, hogy „adjatok helyet a miembereknek.” A legfelsőbb közigazgatási tanács feladatai közé tartozik az,

tokkal tudjuk igazolni minden egyes állításunkat. Honnan veszik az érdekeltek azt, hogy ők a házak tulajdonosai, azt nem tudom.

A városi főügyész után dr. Marcovicu Vince helyettes polgármestert kerestük fel, a ki a következőket mondotta:

— A házak a város tulajdonát képezik. Nem mondhatunk le a tulajdonjogról, még akkor sem, ha sajnáljuk is az érdekelteket, mert ez már törvénybeütköző, rossz gazdálkodás lenne részünkről. Nincsen jogunkban olyan tulajdonnal könnyelműsködni, amely nem a miénk, hanem a városé. Én, a magam részéről sajnálom a munkásokat és kijelentem azt is, hogy mindent el fogok követni annak érdekében, hogy bennmaradhassanak lakásaikban, de csak mint a város bérlői.

A nyilatkozatok nyomán általános érdeklődéssel várják a per fejleményeit és a következő árlejtést, amelyet a város október végén tart meg. Felelős városi körökben az a nézet is kialakult, hogy az érdekeltek csaiádokat félrevezették és csak így történhetett meg az, hogy olyan ingatlant követelnek, ami sohasem volt a tulajdonuk és amelyhez semmi joguk sincsen...

hogy törvényességre szoktassa az embereket. Végzet kell vetni annak is, hogy a csendőr, a rendőr és a közigazgatási közegek politikai szolgálatot teljesítsenek. Ez volt nagyjában Vararu felszólalása, amelyet általános helyesléssel és tetszéssel fogadtak.

— A kongresszusról visszajövet Bucarestben megérdeklődtem a fűszerzésre szóló árlejtés eredményének a sorsát, miután a városnak a hideg idők beálltával sürgősen szüksége van fűre. Turdomásomra hozták, hogy a minisztertanács október 8-iki ülésén helybenhagyta a favásárlást és a határozat már utban van Arad felé. Így megkezdődhetnek a szállítások és az iskolák és városi hivatalok szükséglete biztosítva van. Kérdésközltem a nyugdíjasok nyugdíjának rendezése ügyében, ami szintén sürgős kérdése a városnak. A minisztériumban azt a felvilágosítást adták, hogy az általános instrukciók már sajtó alatt vannak és nemsokára szétküldik a városoknak. Ezeknek az alapján fog minden városban megtörténni a nyugdíjak rendezése.

T A R C A.

Circulus.

Irtá: KARINTHY FRIGYES.

- Szórakozott vagy...
 - Dehogyan... Szó sincs róla... Figyellek.
 - De igen... Elnézegetsz... Hová néztél?
 - Ugyan... Csacsi... Aranyos...
 - Ne mondd nekem, hogy aranyos... Ne mondd nekem így... Ezt így nem lehet mondani, olyan könnyedén, mintha azt mondanád, jónapot...
 - Lassan lépegettek le a fák közt.
 - De hiszen mondtam már... másképpen is... az előbb...
 - Igen... akkor szívből mondtad... most csak ismétled...
 - Nem győzöm elégszer ismételni...
 - Most erőltetted a hangod... De igen... Erővel remegtetted a hangod...
 - Jaj te bolond...
 - Akkor menj... akkor menj, tudod... Nekem ne erőlködj...
 - Hát nem megyek! És ha te elmész, utána megyek...
 - Ez is erőltetve volt!... És megint elnéztél... És valamire gondolsz... ami nem én vagyok... És keresed a szavakat... Már nem tudsz velem beszélni...
 - Lonci... csacsi... aranyos...
 - Menj... menj.
- A fiu vállat vont. Hát igen — de miért figyelmezteti rá? Talán ezzel idézi elő, hogy figyelmezteti rá... Vagy csakugyan a leány vette észre, a finomabb ösztönével, előbb?

Ezt a dolgot... ezt a kettőséget... hogy miközben beszél vele, egyre inkább, egyre gyakrabban egyébre gondol, nem másra, csak egyébre. Beszél és figyel és válaszol s kérdez — és közben nyugtalanul szaladgálnak a gondolatai, jobbra-balra mint... igen, mint valami ketrecbe zárt fenevad. Hát mi ez, mi ez?

Mi volna? Igen, igen...; miért nem vallja be, legalább saját magának?!... Hát az, hogy nem bírja, hogy ez nem megy, ez nem lehet... hogy neki dolga van, dolga van... hogy ez borzasztó... hogy minden percben szeretne felugrani és elszaladni... ugyanolyan forró és ellenállhatatlan vágygyal, mint amilyen két vagy három órával előbb találkozni akart vele. Boldogság, boldogság! Nahát, ha ez boldogság, akkor a boldogság elviselhetlenebb valami a boldogtalanságnál. Nem lehet, hát nem lehet. Ez a folytonos ismételtetés, ez a szeretsz — nem szeretsz játék, — hány millió akácfafelevél van a világon, amit neki még végig kell morzsolni, mint egy elátkozott Sisyphusnak?!... De hiszen ezt akarta... Ezt, de nem így... Eh! nem is azt akarta... Igen, persze, tegnap úgy érezte, megdöglene nélküle... Hát igen... a levegő nélkül is megdöglene — mégse lehet megélni pusztán levegőből... Nem érti, nem érti ez a leány, hogy egy férjet nem lehet kisajátítani... Hiszen neki dolga van... az ő élete nem lehet pusztán boldogság... csak a feltétele az életnek a boldogság... a tartalma nem lehet az... Hogy elnézett, messze? El hát — az eget nézte és a fákat... és a világot... és a hegyeken túl a várost... a Várost... ahol neki dolga van... harc és győzelem... férfimunka... ellenség és bajtárs... férfiak! mióta nem beszélte már férfiakkal!... vitázni, összecsapni a

gondolat acélpengéit, nem nyávogni és gügyögni!

Megállt.

Hopp! már tudja is! Persze!... Mert rájött a nyugtalanság okára! Hat. óra és ő félhétre találkat adott Szelenczynek a Gellért-terraszon! Örült fontos ügy...

— Miért hallgatsz?

— Jaj, te...

Miért hallgat? Az isten szerelmére, hát gondolkodik. Rémes ez a leány. Képtelen a társaságban végiggondolni egy egyszerű összefüggést. Nem, az kibírhatatlan... belenyul az agyába és széttépi a gondolatláncot... Miről is van szó?... Aha, Szelenczynek adott találkat... félhétre... örült fontos ügyben, emlékszik rá... levelet irt neki tegnap, Szelenczykém, mészáj veled beszéltem, nem bírom, csak te nyugtathatsz meg... élethalálkérdés a számomra... okvetlenül légy ott félhétkor a Gellért-terraszon...

Élethalálkérdés... Igen, emlékszik... mikor ezt irta, tudta is, mi az... izé... most nem jut eszébe... de hogy is juthatna, hiszen ez a leány nem hagyja gondolkodni... hiszen ez öngyilkosság, amit véghezvisz... élethalálkérdés s most nem tudja, mi az... egészen meghülyült a társaságban!

Mindegy! Szelenczy várja őt — majd eszébe jut!

Kihuzta magát.

— Fiacskám — itt kell hagyjalak. Borzasztó fontos ügyben adtam találkat valakinek...

Nézd, hogy elsápadt! Nem — nem — sápadjon el, ájuljon el, haljon meg — mindegy!... neki végre beszélni kell valakivel! egy férfi-

Csehszlovákiában törvény készül a ponyvairódalom ellen

Nyolc naptól egy évig terjedhető fogházzal sújtják a törvény ellen vétőket. — Nálunk vigan tenyészik a ponyva.

(Arad, október 14.) Az utóbbi hónapokban ugylátszik felfedezték Bucurestiben Erdély kielégítetlen kulturéségét és füzeles regényekkel árasztják el az erdélyi városokat és községeket. Ezek a regények azonban silány ponyvairatok, amelyek megmetyélezik a félművelt, vagy műveletlen emberek lelkét. Egymás után dobták piacra a kiadók az izgatató című és tartalmu ponyvaregényeket és a közönség hihetetlen mennyiségben fogyasztotta azokat. A kitünő üzletnek bizonyuló vállalkozás már megteremtette a versenyt is és megindult a harc a konkurrensok között, aminek következtében tegnapelőtt bucuresti-i intézkedésre az aradi államrendőrség tisztviselői sorra járták az uccai árusokat és lefoglalták a „Varsói hóhér” című regény összes Aradon található füzeit.

Arad közönsége azonban nem maradt ponyvaregény nélkül. Ingyen osztogatják az uccákon az utabban kibocsátott regények első füzeit és az ember lépten-nyomon mohón olvasókkal találkozik, akik izgatottan várják a második füzet megjelenését.

Nem érdektelen megemlíteni, hogy Csehszlovákiában most hoznak szigorú törvényt a szennyponyvairódalom terjesztői és írói ellen. Amint azt Prágából jelentik, az igazságügyminiszterium elkészítette a ponyvatermékek üldözéséről szóló törvényjavaslatot, de mert szüksége mutatkozott bizonyos módosításoknak, a miniszterium átdolgozta a javaslatot. Lényeges változtatás abban az irányban történt, hogy módosították az eljárást, a mellvel valamely műről megállapítják, hogy ponyvatermék, vagy hogy erkölcsstelen tendenciájú. A kérdéses művek elbírálását bizottság fogja végzezni, amely azonban nem hivatalnokokból, hanem művészekből és az érdekelte szakkereskedelem és ipar képviselőiből állítanak össze. A szennyponyvairódalom fogalmát a javaslat így határozza meg: Ha megállapítható, hogy valamely sajtótermék a fiatalság fejlődésére kártékony hatást gyakorolhat azáltal, hogy tetszetős színben tünteti fel a gonosztettet és a durvaságot, vagy kártékonyan hat kénzeletükre, a mű terjesztése a 18 évet be nem töltött ifjuság között betiltandó. Vonatkozik ez a rendelkezés időszaki nyomtatványokra is, a politikai nyomdaternékek kivételével.

A javaslat az egyes művek elbírálásáért teljesen az autonóm hatáskörű bizottságokra ruházta. A bizottságokban az irodalmi, művészeti testületek,

vel egy barátal! ki innen a boldogságnak a börtönéből!...

Vissza se nézett, pedig a lány még annyira se tért magához a váratlan bucsutól, hogy legalább megcsókolhatta volna. Mindegy — nem bírja tovább!

Szelenczy már ott ült a terrazon. Una-kozva nézett kifclé, előtte konyak.

— Halló, Imre, itt vagyok!

— Karcsikám... szervusz!

— Na mi az az élethalálkérdés?!

Leült, lihegett.

— Várj... azonnal... Pincér!... nekem is egy konyakot.

Kiitta, aztán gondolkozva, komolyan nézett maga elé. Komolyan, mélyen. Kicsit remegően zengett a hangja, amikor végre megszólalt.

— Karcsikám... úgy beszélék veled, mint az egyetlennel ezen a világon, akivel őszinte lehetek... aki előtt nem kell szégyenlenem magam... aki előtt kitarhatom a szívemet...

Szünetet tartott. A hü barát melegen, biztatón nézett rá.

— Karcsikám... tudom, hogy tegnap beszéltél Loncival...

A másik bölintott mosolyogva. Megragadta a kezét, mint a fuldokló a kidobott hágo-kötelet.

— Karcsikám... tudom, hogy szóbakerülttem... És most!... az életéről van szó... légy őszinte... Mit mondott rólam?

Szelenczy kinyitotta a száját.

Szenvedélyesen vágott közbe.

— Nem... nem birom végigvárni... csak annyit... annyit mond... mi a benyomásod... szeret?... nem szeret?...

a könyvkiadók és kereskedők kapnak képviselést.

A javaslat másik lényegesebb ujtása, hogy magánszemély panaszát nem veszi figyelembe a

Megszűnt az eljárás az aradi munkásvezérek ellen.

A timisoarai tábla nem talált bizonyítékot Baga János és Klein Mór bűnössége mellett.

(Arad, október 14.) A timisoarai (temesvári) tábla tegnap foglalkozott Baga János és Klein Mór ismert aradi munkásvezérek ügyével, akik ellen — mint emlékezetes — a legutóbbi választások idején lázítás és a fenálló társadalmi rend felforgatására irányuló büntett címén indult meg az eljárás. Baga és Klein annak idején letartóztatásba is kerültek és hosszabb időt töltöttek az aradi ügyészség fogdájában, ahonnan csak nemrégiben szabadultak ki, miután mindkettőjük egészsége súlyosan megromgálódott.

Trockij és Stalin élet-halál küzdelme.

Németország támogatása tartja csak fenn a szovjetet. — Titkos, földalatt ellenzéki mozgalom Stalin ellen. — Ujabb politikai gyilkosság.

(Moszkva, október 13.) Most vált ismeretessé Trockijnak az a beszéde, amit a harmadik internacionálé végrehajtó bizottságában mondott el és amelynek következtében őt kizárták a bizottságból. Trockij e beszédben rámutatott arra, hogy Stalin a kommunis-tapártot romlásba viszi. Oroszország ma Németország hiteléből él csupán és abban a pillanatban, amikor a németek elvonják hitelüket, kész a katasztrófa. Akárcsak a cárizmus idején, most is a Vilmos-ucca az igazi út Moszkvában. (A Vilmos-uccában székel a német követség. A szerk.) Chamberlain azonban nem nyugszik és rá akarja venni Stresemannt, hogy hagyja cserben a szovjetet. Trockij végül kijelentette, hogy a decemberi kongresszuson beszámolót fognak kérni Stalintól és az ellenzék akkor is előhozakodik terveivel, ha kisebbségben marad.

Stalin e beszéd után el akarta fogatni Trockijt és ettől a szándékától csak Csicserin és Rykow közbelépésére állt el, akik felvilágosították, hogy ez polgárháborura vezetne.

A kommunista párt központi bizottságának ülésén sok szó esett az ugynevezett titkos nyomdákrol, ahol az ellenzék röpiratait előállítja. A nyomdák működésére annak idején maga az uralkodó csoport adott engedélyt, sőt azt is megengedték, hogy az ellenzék a lapokban kritizálja a kormány politikáját. A lapok azonban ujabban nem közölték az ellenzéki vezérek cikkeit, úgy, hogy ilykép létrejött az u. n. titkos irodalom, amit ép úgy üldöz a cseka, mint a cárizmus idején az ochrana Leninék destruktív röpiratait.

Ebben a titkos mozgalomban élénk részt vesz Trockij is, aki nemrégiben egy manifesztumot bocsátott ki, amit Zinovjev, Rakovski és Kamenev is aláírt. Ez az aláírás ingatta meg tulajdonképp végkép Rakovski pozícióját és ezért hívták főképp vissza Párisból. Trockij vezetője volt az „Istpart”-nak, annak a bizottságnak, amely a bolsevik párt történetét állította össze, mivel azonban Trockij ebben a munkában a maga és Lenin zseniálisának tulajdonította a forradalom sikerét, a Stalin-párt elmozdította innen, mert ők azt az „egyedüli helyes” álláspontot vallják, hogy a forradalmat az orosz proletáriátus vitte sikerre. A harc hevesen folyik Trockij és Stalin között, annál is inkább, mivel Trockij minden engedelmisséget megtagad. El akarták már küldeni külföldi követnek is, de ő ezt a megbízást nem fogadta el. Trockij most is igen népszerű a hadsereg előtt, Stalin pedig a szovjetbürokráciára támaszkodik a nagy küzdelemben, amely a decemberi kongresszuson jut el valószínűleg a döntő stádiumába.

Bucharin a legutóbbi vezetőségi ülésen érelyes rendszabályok életbeléptetésére tett indítványt az ellenzékiekkel szemben. Java-

biróság, hanem kizárólag iskolaügyi vagy gyermekvédelmi hatóságoknak adja meg a jogot, hogy javaslatot tegyenek a kérdéses mű betiltására.

A bizottságok jogerős betiltó végzését közteszik a hivatalos lapban. Aki a tiltó rendelkezés ellen szándékosan vét, a javaslat büntető szankciója szerint 3—12 havi fogházbüntetéssel sújtható, aki pedig gondatlanságból kerül szembe a tilalommal, az 8 naptól 3 hónapig terjedhető fogházbüntetéssel sújtható.

Kiszabadulásuk után felfolyamodást nyújtottak be a timisoarai (temesvári) táblához, amely Baga János és Klein Mórrel szemben elrendelte az eljárás megszüntetését, egyben pedig visszautasította az ügyészségnek a szabadlábra helyezéssük elleni felfolyamodását. A tábla döntésében arra hivatkozott, hogy a lefolytatott vizsgálat semmi pozitív bizonyítékot nem tud felmutatni a két megvádolt munkásvezér bűnössége mellett, akikkel szemben ezért a további eljárásnak nincs helye.

solta az összes ellenzéki szervezetek felosztatását és a titkos nyomdák lefoglalását, továbbá azt, hogy a vezéreket külföldre küldjék szabadságra, vagy pedig helyezték el őket messze eső vidékekre. Trockijt Amerikába akarja küldeni Bucharin gazdasági tárgyalások céljából, de valószínű, hogy a volt hadügyi népbiztos ennek sem fog engedelmesskedni. Abban az esetben, ha az ellenzéki vezérek vonakodnának a parancsoknak eleget tenni, azt javasolta Bucharin, hogy a mozgalmat ellenforradalmi akciónak kell tekinteni.

Nagy izgalmat keltett legutóbb az is, hogy a pétervári katonai kerület politikai megbízottját ismeretlen tettesek meggyilkolták. Biztosra vehető ugyanis, hogy politikai gyilkosságról van szó.

Hent ist die Käte...

a legujabb világelőger! Minden előány nyuzza!
Kottája 36.— lej. mindenütt kapható. 4715

Selyemruhában a másvilágra

Egy kispesti főhadnagy felesége öngyilkos lett, mert nem bírta a kisvárosi életet.

Budapestről jelentik: Megrendítő tragédia történt Kispesten, ahol Simon Béla főhadnagy felesége férje revolverével agyonlőtte magát. Az asszony, aki a Vay grófi család tagja, felvette legszebb estélyi ruháját, selyempárnára feküdt, testét virágokkal szórta teii, majd elővette férje hatalmas forgópisztolyát, a szájába tette és elsütötte. Az asszony azonnal meghalt. Férjének hátrahagyott levelében azt írta, hogy nem bír belenyugodni a kisvárosi életbe, fényben, pompában szeretett volna élni. A tragédia a város előkelő társadalmában nagy feltűnést keltett.

Világhírű Lindener bársonyok KELL és KRAUSZ-nál Arad.

= Népszerűsítik külföldön — a magyar bort. Zürichben mostanában ismét egy új magyar borházat állítottak fel, amelynek sikerült rövid idő alatt megkedveltetni a magyar borkat. A sikeres akció hatása alatt a földművelésügyi minisztérium elhatározta, hogy Svájc több helyén, így Bernben, Luganóban, St. Moritzban, Baselban stb. fognak létesíteni ilyen borházakat, amelyek a magyar bort és a magyar specialitásokat fogják népszerűsíteni. Ezzel kapcsolatban szomorú rezignációval állapíthatjuk meg, hogy a romániai bortermelés érdekében most sem történik semmi és a kitünő hegyaljai borok a hibás gazdasági politika következtében kiszorulnak a külföldi piacokról.

Szabó Dezsőt elítélték becsületsértés miatt

A kőművesmunkák zaja nem hagyta dolgozni. — A nagy magyar író erdélyi felolvasó-körútra készül.

Budapestről jelentik: Többször elnapolt tárgyalás után Vamoscher Imre dr. járásbíró előtt ma folytatták azt a rágalmazási pert, amelyet Vas Béla székesfehérvári tanár indított Szabó Dezső író ellen. Szabó Dezső ugyanis a vád szerint hazug embernek mondotta Vas Bélát, mert igérete ellenére házáat, ahol ő lakott, renováltatta és a kőművesmunkák zaja miatt az író nem tudott nyugodtan dolgozni. Rágalmazás miatt indult meg az eljárás Szabó Dezső ellen és az előző tárgyalásokon több tanút hallgattak ki. A mai folytatásos főtárgyaláson a főmagánvádló Vas Bélát, annak feleségét és néhány tanút hallgattak ki, majd pedig Szabó Dezsőt is, aki most is tagadta, hogy az inkriminált kifejezéseket Vas Bélával szemben használta volna. A büntetőjárásbíró a tanuvallomásokból bizonyítottan látta Szabó Dezső részbeni bűnösségét, de nem rágalmazás, hanem csak

egyrendbeli becsületsértés vétségében mondtotta ki bűnösnek és ezért öt hatvan pengő pénzbüntetésre ítélte.

A váddal ellentétes minősítés miatt a főmagánvádló jogi képviselője felebbezést jelentett be, mire Szabó Dezső megjegyezte:

— Akkor én is könnytelen leszek felebbezni, bár az volt a szándékom, hogy megnyugszom, mert rövid idő múlva Erdélybe indulok hosszú felolvasó-körútra és az nekem többet ér, minthogy itt a felebbezésekkel töltssem az időmet.

Vass Béla erre kijelenti:

→ Hát akkor megnyugszom az ítéletben, mert én jó kálvinista vagyok!

Szabó Dezső szintén megnyugszik a következő szavak kíséretében:

— Én is megnyugszom az ítéletben, bár én nem vagyok jó kálvinista, hanem pogány. Az ítélet jogerős.

Szabadlábra helyezték Stern Ödön dr.-t.

Amsterdamban és Budapesten dől el a mammuth-vállalat sorsa. A nagyhitelező tárgyalásai a cég szanálásáról. — Ujabb feljelentéseket várnak a Stern Dezső-cég ellen.

Az oradeai (nagyvárad) fakonzern bukása ma is izgalomban tartja a fapiacot, de különösen Nagyváradot, aminek főoka az, hogy a cég szanálása a jelek szerint nem megy olyan simán, mint amilyennek az tegnap, vagy tegnapelőtt látszott. Valószínűnek látszik ugyan még most is, hogy a szanálásra vonatkozólag tárgyalások egyelőre megszakadtak Budapesten, már pedig tudvalevő, hogy itt fog eldőlni a vállalat sorsa. Az kétségkívül megállapítható, hogy dr. Stern Ödön a konzern főnöke teljessen jóhiszeműen járt el és őt a bukásért okolni nem lehet. A nagyérdemességű ügyről, különben ma a következő jelentéseket kaptuk.

Hogyan lehetne megmenteni a vállalatot.

A budapesti szanálási tárgyalások szünetelése egyelőre kedvezőtlen színen tünteti fel a vállalat helyzetét és a bankok is passzív állást foglalnak el. Ez persze nem jelenti azt, hogy nem volnának-e hajlandók esetleg egy 25—40 százalékos bonifikációra, de arra várnak, hogy ki veszi először kezébe a doigot. Szakértők véleménye szerint egy négyhetes prolongációval, egy kisebb átmeneti kölcsönnel lehetséges volna az üzemet felfelesztetni, sőt át lehetne segíteni a vállalatot a krízisen is. A sok szerencsétlen körülmény közt, amely a mammuth-vállalat bukásához vezetett, a legszerencsétlenebb az, hogy az október elsejére kilátásba helyezett külföldi kölcsön, a mellyel meg lehetett volna menteni a helyzetet, elmaradt. Az a hollandi társaság, amely nagyösszegű kihelyezéssel vállalt érdeklőzöttséget, ugyanis az utolsó pillanatban visszavonult a további támogatástól. Most igyekeznek Bécsben, Budapesten, vagy Amsterdamban újabb kölcsönt szerezni.

Sajnos, ma már a cég helyzete olyan stádiumba jutott, hogy a hitelezők nagytömegű jelentkezése, meggondolásra fogja készíteni azokat, akik eddig talán a pénzük után futva, hajlandóknak mutatkoztak volna a szanálásra.

E pillanatban az a helyzet, hogy a hitelezők összességének türelmes együttműködése található meg az utat a kibontakozás felé. A hitelezők pesti értekezlete nem is mehetett bele a részletek tárgyalásába, mert képtelenek voltak a szta helyzetet megállapítani.

A Szudrics-Petróci ügyei ugyanis olyan zavarosak, hogy még az üzleti könyvekből is nehéz a statust megállapítani. A kötelezettsé-

gek a magyszabású dolláreladásokból, a hollandi kölcsönből és a termeléshez szükséges bankkölcsönökből állanak.

Ennek dacára mindenki bizik a cég szanálásában és általános a vélemény, hogy a szanálás nem maradhat el. A döntést Amsterdamban és Budapesten hozzák meg, minden bizonnal oly módon, hogy a romániai érdekeltek követelése is biztosítva legyenek. Október 15-én, szombaton egyébként a nagyvárad hitelezők újabb értekezletet fognak tartani, a mely értekezletet Szöke Sándor, az Erdélyi Bank és Takarékpénztár Rt. nagyvárad fiókjának igazgatója fogja vezetni a nagyhitelezők képviselőjében. Beavatottak azon a véleményen vannak, hogy megegyezés csak úgy jöhet létre, ha a külföldi nagyhitelezők követelésük 40 százalékáról lemondanak, a fennmaradó 60 százalékra pedig rövidlejáratu moratóriumot fogadnak el.

A legmegbízhatóbb és legújabb értesülés szerint a pesti érdekeltek pénzintézetek hajlandók a százalékos szanálásra, ami természetesen kedvező fordulatot jelent ebben a szomorú szenzációban és igazolja azt a felfogást, hogy a Stern-konzern ügyeit akként kell szanálni, hogy minden hitelező — kicsi és nagy — teljes egészében hozzájusson követeléséhez. Ha ez megtörténik, közgazdasági életünk hamar napirendre térhet a szenzációs fizetésektől.

A várad piaci 16 millió lejjel van érdekei.

A nagy konzernnél egyébként a státusmegállapítás munkája serényen folyik és az eddigi adatok szerint a vállalatnak 870 ezer dollár passzívja van, amelyből a várad piaci 100 ezer dollárral, ami körülbelül 16 millió lejjel felel meg, van érdekelve. Ebben az összegben benne vannak a magánfelek követelései is.

Tegnap délután a várad hitelezők megbeszélést tartottak, amelyen a státus megállapításával foglalkoztak. Érdekesnek tartjuk felmenteni, hogy a nagyhitelezők ez év áprilisában a Stern Dezső-cég vállalatának aktíváról és passzívairól mérleget készítettek és ez alkalommal 140 millió többletet állapítottak meg.

Dr. Stern Ödön ellen újabb feljelentéseket várnak.

Budapestről érkezett távirati jelentés szerint Stern Ödön dr. íratmélót, a budapesti rendőrség a Winter Hermann fakereskedő író jelentésére megindult bünvádi eljárás sorát ideiglenesen szabadon bocsájtotta, az eljárást azonban tovább folyik ellene. Stern fizetéseketelensége olyan nagy arányú, hogy további feljelentéseket várnak.

3114

Művészet.

Fráter Lóránt elindult Amerikába.

Az angol királyné rokona viszi a magyar nótát az Ujvilágba.

Budapestről táviratozzák: Fráter Lóránt, a hírneves magyar népdalköltő, a Nótás kapitány megmintázott hőse, ma utazott el Budapestről, hogy Hamburgban hajóra szállva, Amerikába vigye el a magyar nóta szépségeit. Eddig kevesen tudtak róla és Fráter Lóránt is csak elutazása előtt hozta ismét szóba, hogy rokona, másodunokatestvére az angol királynénak.

Fráter anyai nagyatya ugyanis gróf Rhédey Lajos és az angol királyné nagyanyja, gróf Rhédey Claudiá ugyanis édestestvérek voltak. A gróf Rhédey-család — mondotta Fráter — most már férfi és női ágon is kihalt, de a család révén több erdélyi mágnásfamilia, így a Bethlen, Bánffy, Wesselényi és Teleki grófok is rokonságban vannak az angol királynéval. Fráter, Lóránt kijelentése szerint nem pénzért, nem dicsőségért, hanem a magyar nóta és zenei kultúra interpretálása végett hajózik Amerikába. Szerződése nyolc hétre szól és többmilliárd magyar korona felléptidiját kap.

* Színházi műsor. Szombat d. u. 4-kor: Iglói diákok. (Ifjusági és népelőadás félhelyárral.) Este 8 és fél órakor: A legkisebbik Horváth-leány, operett. Vasárnap délután 2 és fél órakor: Lyon Lea dráma. Délután 4 és fél órakor: A legkisebbik Horváth-leány, operett. (Lengyel Irén felléptével. Rendes helyárak. Bérletszűnet.) Este: Román előadás. Hétfőn: A legkisebbik Horváth-leány, operett. (B. bérlet.) Kedd: A legkisebbik Horváth-leány, operett. (C. bérlet.) Szerda: Szegény gazdagok, színmű. (Bemutató előadás. A. bérlet.) Csütörtök: A szegény gazdagok, színmű. (B. bérlet.) Péntek: Borcsa Amerikában, operett. (Bemutató előadás. C. bérlet.) Szombat délután 4 órakor: Aranyember, színmű. (Mérsékelt helyárak.) Este 8 és fél órakor: Borcsa Amerikában, operett. (A. bérlet.)

* Vasárnapi előadások. Vasárnap délután mérsékelt helyárak mellett Bródy Sándor hatásos drámája, a Lyon Lea kerül színre. Az előadás délután 2 és fél órakor kezdődik. Délután 4 és fél órai kezdettel a példátlanul hatalmas sikert aratott operett-újdoncság, A legkisebbik Horváth-leány van műsoron. A nagy-szerű operett a premier pompás szereposztásában kerül előadásra.

* A szegény gazdagok, Jókai Mór hatásos színműve szerdán kerül színre először az aradi színházban. A Budapesten nagy sikert aratott Jókai-színművet az aradi színház drámai együttese mintaszerű előadásban hozza színre.

* A „Borcsa Amerikában” premierje lesz a jövő hét színházi eseménye. A jövő hét péntekjén mutatja be az aradi színház azt a pompás zenés szindarabot, amelynek címszerepében Betegh Béby először fog játszani parasztszerepet.

Osszehívták Arad megye tanácsát.

Október 20-án döntenek afölött, azonosítja-e magát a tanács a permanens bizottság működésével.

(Arad, okt. 14.) Tomescu vezérfelügyelő, aki az aradi megyei és városi tanács ellen vizsgálatot folytatott le — mint megirtuk — tegnap este elutazott Aradról. A hirtelen elutazás azért történt, mert a vezérfelügyelő értesítést kapott a minisztériumból, hogy sürgősen utazzon Focsaniba, ahol a városi tanács ülést tart azoknak a vádaknak az ügyében, amelyeket az ő vizsgálata állapított meg és így jelenléte feltétlenül szükséges. A miniszteri távirat nem adott utasítást arra, hogy az aradi vizsgálatát szakítsa félbe. Az inspektor tehát október 20-án visszatér Aradra, mivel akkor ül össze itt a megyei tanács.

Ma szétküldték a meghívókat a megyei tanács 20-iki ülésére. A meghívókból kiderül, hogy nem a Tomescu vezérfelügyelő által felállított vádpontokra való válaszadás miatt hívják össze a tanácsot, hanem, hogy határozzon a permanens bizottság eltávolítása ügyében. Annak idején, amikor Miloteanu vezérfelügyelő vizsgálatot tartott a megyeházán, egész sereg vádpontot állított fel, amelynek értelmében a tanácsnak nyilatkoznia kellett volna afölött, hogy azonosítja-e magát a permanens bizottsággal, vagy eltávolítja őket. Akkor nem nyilatkozott a tanács és ezért a belügyminisztérium október 4-én kelt 14087. számú rendeletével október 20-án délelőtt 10 órára hívja össze a tanácsot, hogy nyilatkozzon a permanens delegáció eltávolítása ügyében.

A 20-iki tanácsülés tárgysorozata a következő:

1. Névsorolvasás. 2. A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása. 3. Határozathozatal a permanens bizottság ellen felmerült vádak ügyében.

A megyei tanács ülést általános érdeklődéssel várják, mert csak ezután terjesztik az ügyet a legfelsőbb közigazgatási bizottság elé, kérve a megyei tanács feloszlását. A városi tanács elleni vizsgálat eredményét Tomescu vezérfelügyelő a minisztériumhoz tett jelentésében közli és ennek nyomán azután döntenek a városi tanács feloszlása ügyében is.

Bécsi háziurak harca egymással.

Két csoport különböző módon akarja megreformálni az osztrák lakástörvényt.

(Bécs, október 14.) A lakásbérlők védelméről szóló törvény körüli harcok, mint minden ősszel, most is fellángoltak Bécsben. A törvény megszüntetésére, vagy megreformálására még ezideig nem hozott határozatot az osztrák kormány és ép ezért az osztrák háziurak két csoportra oszlottak atekintetben, hogy mikép kellene megreformálni a törvényt.

A háziurak egyik csoportja, amelynek élén Alois Moissl áll, a papirkorona bérek háromszorosában kívánja megállapítani az új béreket, a másik csoport, amelynek élén Pistor képviselő áll, azt kívánja, hogy a lakók Bécsben a papirkoronának tízezerszeresét, vidéken pedig tizenkét-ezerszeresét fizessék.

Az a nézeteltérés, mely a háziurak két csoportja között merült fel, nem volt mentes a szenvedélyektől. Pistor képviselő háziurai megzavarták Moissl csoportjának gyűlését, Moissl pedig a lapokban közzétett egy nyilatkozatot, melyben kijelenti, hogy nem azonosítja magát Pistor frakciójának túlzott követeléseivel és pedig azért, mert Ausztria jelenlegi gazdasági viszonyait nem tartja alkalmasnak a tízezerszeres, helyesebben a tízezerszeres házbér bevezetésére.

Egyébként az osztrák felsőbb bíróság egy szenzációs elvívjelentőségű határozatot hozott, mely megállapítja, hogy azok a lakások, melyeket 1925. december 31-ike után adtak ki, már nem esnek és a jövőben sem fognak esni a Mieterschutz érvényessége alá. Ugyanígy van egyébként az új építményeknél is, melyek szintén nem esnek a Mieterschutz rendelkezése alá.

Óvás!
Óvakodjunk a silány utánzatoktól, eredeti csak az.

Aladdin
védjeggyel ellátott lámpa és lámpaalkatrész valódi angol oszmagolásban!

Egy postacsomagban:

egészség,
takarékoság és
kultúra —
ez a csodálatos

Aladdin lámpa

Az Aladdin lámpa 94% levegővel és 6% petróleummal, 80 gyertyaerősségű, hófehér, egyenletes izzólényt áraszt. Nem kell levegőt préselni (pumpálni), sem robbanóanyagot (spiritusz, benzín) előmelegíteni. Zajtalan, szagtalan, nem kormoz. Könnyen kezelhető, gyermekekre is nyugodtan rábízható. Minden alkatrésze egyszerű, könnyen cserélhető. Kiállítása szép és elegáns. Tűz- és robbanásmentes, égő állapotban is veszély nélkül hordozható. Anyagfogyasztása minimális, a beszerzési árát rövid használat után amortizálja. A lámpák kifogástalan működéséért öt évi gyári szavatosságot vállalunk. 4914

4914

Ingyenes ismertetőt bérmentve küld a romániai vezérképviselőt:

ROMÁN ALADDIN KERESKEDELMI RT.

TIMIȘOARA, Strada Gen. Joffre 7.

Északerdélyi „ALADDIN” képviselőt Satu-Mare.

Bulgária nem tűri a komitácisk garázdálkodását.

Cankov szerint a bolgár nép elítéli a merényleteket. Ujabb merényletre készülnek a macedónok.

(Az Aradi Közlöny belgrádi tudósítójának távirata.) Cankov volt bolgár miniszterelnök nyilatkozott a macedon merénylők ügyében a belgrádi Pravda munkatársa előtt. Kijelentette, hogy a bolgár kormány és a bolgár nép egyaránt elítéli ezeket a merényleteket és meg fogják akadályozni, hogy a komitácsi bandák átélhessék a jugoszláv határt. A merénylőknél talált bolgár katonai fegyverekről kijelentette, hogy Bulgáriában nincsen fegyvergyár és egyetlen bolgár hatóság sem merészkedett volna, hogy a komitácisknak fegyvereket szolgáltatson ki. A bolgár kormány nem fogja tűrni a felelőtlen elemek garázdálkodását.

A Pravda jelentése szerint a skopljei városházán ma bombákat találtak. A jugoszláv rendőrség most azokat a merénylőket keresi, akik a bombákat elhelyezték. A lap értesülése szerint a macedon forradalmi komité azt a

megbizást kapta, hogy Vranje és Skoplje között a fő vasutvonalat több helyen robbantásák fel.

Belgrádból táviratozzák: Caribrodban a hatóságok bizalmas iratokat forlaltak le a macedon mozgalmakról. Az iratokból megállapították, hogy az egyéni merényletek rendszerét a központi forradalmi komité emberei alkalmazzák és több újabb merényletet terveztek Délszerbiában, Belgrádban és Genfben. Genfben azért, mert a Népszövetség érzéketlen maradt az elnyomott macedonok vészkiáltásaival szemben. Megállapították azt is, hogy a macedonok tudományosan tökéletesített fegyverekkel készülnek a harcra és a kémia legujabb vívmányait fogják használni. Az iratokból kitűnik, hogy a macedonok céljaik elérésére elégséges, ha megfelelő számú embert találnak, akik képesek Európát lángba borítani.

Felmentettek

egy aradi kereskedőt a csempészes vádjáról.

Az aradi törvényszék megsemmisítette a vámhivatal 138.000 lej bírságkírovását Szabó György droguistával szemben.

(Arad, október 14.) Az aradi törvényszék ma tárgyalta Szabó György aradi droguista ellen megindult és annak idején nagy megdöbbenést keltett csempészesi ügyet, amely — mint a mai tárgyaláson kiderült — minden alap nélkül indult meg a jőnevű aradi kereskedő ellen. Mint még emlékezetes, néhány hónappal ezelőtt váratlanul megjelent Szabó üzletében Benjane aradi vámfőnök, aki felmutatta az aradi vizsgálóbíróság végzését és közölte Szabóval, hogy házkutatást tart, miután olyan jelentést kapott, hogy a kereskedő üzletében nagyobb mennyiségű csempészárut tart elrejtve. Szabó meglepetten hallotta a vámfőnök kijelentését és készséggel engedte meg, hogy Benjane vizsgálatot tartson. A vizsgálat azonban vajmi csekély eredménnyel végződött, amennyiben a talált Coty-gyártmányú illatszerekre vonatkozólag Szabó szabály-

szerű számlával igazolta, hogy azokat egy bucuresti-i cégtől szerezte be.

A vámfőnök azonban nem elégedett meg ennyivel s miután a raktárhelyiségben az egyik sarokba gyűjtött papirhulladékok között több jellegzetes és a Coty-gyár által használt csomagolópapírost talált, ráfogta a kereskedőre, hogy a becsempészett különlegességeket elrejtett helyen tartja, a talált csomagolópapírt azonban elárulta őt s ennek alapján a vámhivatal annak rendje és módja szerint 138.000 lej bírságot vetett ki a kereskedőre, mire Szabó György az aradi törvényszékhez megfelelőbbézte a vámhivatal kírovását. A felebbezés ügyében ma tartott főtárgyalást az aradi törvényszék és az iratok áttanulmányozása, valamint a tanúk kihallgatása után meghozta ítéletét, amely szerint a törvényszék Szabó Györgyöt a rá kivetett pénzbírság megfizetése alól felmentette és a csempészes címen megindult kihágási eljárást megszüntette. Az ítélet indokolásában kimondotta a törvényszék, hogy a raktárhelyiségben talált hulladékpapíros nem képezhetette a csempészes megállapításának döntő bizonyítékát, annál is inkább nem, mert hiszen igazolva van, hogy Szabó György a házkutatás előtt néhány nappal nagyobb mennyiségű Coty-pudert és parfümöt vásárolt egy bucuresti-i cégtől.

Az „American Girl” utasainak izgalmas megmenekülése

A tengerbe zuhant repülőgép motorja felrobbant és a hollandi hajó legénysége az utolsó pillanatban mentette ki Miss Ruth Eldert és társait az égő gépből. — Tiltsák be az óceánrepüléseket!

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) Beszámoltunk arról, hogy az American Girl repülőgép, amelyen Haldemann kapitány és Miss Ruth Elder elindultak az Ocean átrepülésére, nyomtalanul eltűnt. Ma reggelig még semmi hír nem érkezett a repülőgépről és már halottnak vélte mindenki a hős pilótákat. A repülőgépet utoljára szerdán reggel 3 óra 55 perckor látták 400 mérföldnyire Newyorktól, azóta azonban nyomavesztett. Végre reggel befutott az első jelentés, amely szerint az American Girl kényszerleszállást végzett a tengeren és egy holland gőzös mentette meg utasait. Később már részletek is jöttek és most már bizonyos, hogy a repülőgép pilótái megmenekültek és ebben a pillanatban a Wahrenbrecht gőzessel az Azori-szigetek felé tartanak. A kalandos körülmények között történt megmenekülésről tudósítunk a következő távirati jelentést küldötte:

Izgalmas percek.

Az első jelentést Miss Ruth Elder adta te a repülőgép szikratávirójával és közölte, hogy a gép olajvezetéke megsérült és kénytelen leszállani. Később érkezett a jelentés, hogy a Wahrenbrecht holland gőzös megmentette a repülőket. A gőzös a nyugati hosszúság 19, északi szélesség 46. foka táján pillantotta meg a tengeren hanyódo gépet. Azonnal megtették az intézkedéseket az utasok megmentésére. Lebocsátották a mentőcsónakokat, azonban kétséges volt, hogy a viharos tengeren oda tudnak-e jutni a hullámokkal küzdő géphez. A csónak elindult és már utban volt a repülőgép felé, amikor a gép motorja felrobbant. Minden attól függött, hogy odaérkezik-e a mentőcsónak, még mielőtt a robbanás következtében keletkezett tűz a kabinokat elérli. Izgalmas percek után végre sikerült a pilótákat megmenteni. A gépet is a hajóra akarták vinni, azonban a tűz annyira tönkretette, hogy nem volt érdemes fáradni érte. Néhány perc múlva az American Girl elmerült a tengerben. A hős aviatikusok elmondották a hajón, hogy idejük sem volt vészjelek leadására, oly rohamosan történt a kényszerleszállás. Szerencséjük, hogy a holland gőzös, amelynek legénysége tudott eltűnésükről, éber figyelemmel vizsgálta a tengert.

A pilóták megmentése pillanatok alatt ismeretessé vált az egész világon és a newyorki jelentések arról számolnak be, hogy Miss Ruth Elder édesanyja már a legnagyobb kétségbeeséssel várta a híreket, mert elveszítettnek hitte leányát. Amikor a megmenekülést hallotta, térdre esett és imádkozni kezdett.

Megmenekültem!

Először az a hír érkezett Párisba, hogy az American Girl leszállt Hollandiában, Rotterdamtól tíz kilométernyire. A hír természetesen nagy örömet keltett a francia fővárosban, azonban kiderült, hogy a leszállás híre nem felel meg a valóságnak. Végre mekapták Miss Eldernek a lebourgeti repülőter parancsnokához intézett szikratáviratát, amely a következő volt: „Törött benzincsővel a Wahrenbrecht hajó közelében leszálltunk. Haldemannal együtt megmenekültem. — Miss Elder.”

A holland hajó kapitánya közli a hírt szikratáviró útján, hogy megváltoztatja petroleumszállító gőzösének utirányát és az Azori-szigetek felé megy, ahol partrateszi a repülőket. A hajó szombaton köt ki az Azori-szigetekre, ahonnan a pilóták Párisba utaznak.

„Önagysága tulságosan vakmerő”.

A párisi jelentések szerint a francia sajtó, amely már szintén elveszítettnek könyvelte el

a kapitányt és a bátor asszonyt, örömmel ír kalandos megmenekülésükről. A Petit Journal félig gúnyosan, félig udvariasan azt írja, hogy a pilótaoklevél és 8 heti tréning nem elég arra, hogy ilyen vakmerő vállalkozásba fogjanak. Le kell a szép asszonynak arról szokni, hogy minden kívánságát keresztülvigyék. Logjobb volna, ha azokban az államokban, ahol a vakmerő repülők élnek, a hatóságok hivatalos kiemeletti időt rendelnének el, mert mostanában Istenkisértés az Oceanrepülés. A Petit Parisien Miss Elder szerencsés megmenekülése alkalmából azt ajánlja, hogy legalább tavaszig tiltsák meg az Oceanrepülést, mert az áldozatok száma éppen elegendő.

Az American-Girl utasainak szerencsés megmenekülése Newyorkban nagy örömet keltett. Különösen Alabamában örvendenek, ahol Elder rokonai laknak. Coolidge elnök táviratilag fejezte ki örömét a szerencsés megmenekülésért. Davis hadügyi államtitkár viszont élesen bírálta a repülést és az ilyen vállalkozásokat értékteleneknek, a repülésre károsnak tartja, mert az eredménytelen repülések a repülőgép kereskedelmi téren való alkalmazását gátolják. Megállapítható különben a világsajtóból, hogy Lindbergh óta egyetlen repülő sem vártak olyan nagy lelkesedéssel és érdeklődéssel, mint az American-Girlt.

Elmaradt és megkezdett Oceanrepülések.

A newyorki jelentések szerint Grevsonné, Wilson elnök unokahuga felhagyott azzal a tervvel, hogy repülőgépen Kopenhágába menjen. A szenegáliai Saint Louisból érkező jelentések pedig arról számolnak be, hogy a Nungesser-Coli francia repülőgép, tulterhelése miatt nem szállhatott fel és szintén kénytelen volt elhalasztani utját. Lisszabonból jelentik, hogy az 1230. számú repülőgép ma reggel fél 7 órakor, erős hidegben, de kedvező időben elindult nyolc tonna megterheléssel az Azorok felé.

H I R E K.

— **Mária királyné Sinaiban.** Bucurestiből jelentik: Mária királyné és Ileana hercegnő tegnap este Cotroceniből Sinaiba utaztak.

— **Készül az amnesztiajavaslat.** Bucurestiből jelentik: Az amnesztiaörvényjavaslatot, a melyet Angheliescu tábornok, hadügyminiszter készítet és Stelian Popescu igazságügyminiszter láttamozott, a legfőbb hadseregtanács elé terjesztették. A javaslat generális jellegű és az ülészak megnyitása után azonnal a parlament elé kerül.

— **Bleriot tiszteletére bankettet adott a bucuresti-i aeroklub.** Bucurestiből jelentik: Tegnap este a román aeroklub bankettet adott Bleriot és Berthelot tábornok tiszteletére. A banketten résztvettek a kormány tagjai, továbbá a katonai és polgári aviatika főbb személyiségei.

— **Befejeződött a vizsgálat Dobrescu volt aradi rendőrigazgató bűnygyében.** Dobrescu Stefan volt aradi rendőrigazgató viselt dolgai ügyében Sotirescu vizsgálóbíró ma több aradi rendőrtisztviselőt hallgatott ki. A rendőrtisztek vallomását nem hozták nyilvánosságra. A vizsgálóbíró közölte munkatársunkkal, hogy a vizsgálatot mára már jórésben befejezték s most már csak Dobrescu kihallgatása van hátra. Ezért az iratokat ma a rendőrigazgató kihallgatása végett a balti-i törvényszéknek küldötte meg.

Feltűnő elegánsan és meglepő olcsón öltözködhetsz a „VICTORIA” női confection divatházból Arad, a Dáciával szemben.

— **Crenian Aurél az oradeai rendőrprefektus.** Oradeáról (Nagyváradról) jelentik: A belügyminiszter Crenian Aurél volt cluj (kolozsvári) rendőrprefektust bizta meg az oradeai (nagyvárad) rendőrprefektura átvételével.

— **A városnak nincs pénze a munkásság kulturális céljaira.** Az aradi Munkásotthon kérvényt nyújtott be a város vezetőségéhez, amelyben segítyt kért kiutalni a kulturális célokra felvett alapból. Ma foglalkozott a kérelemmel a permanens bizottság, amely visszautasította a kérést, azzal az indoklással, hogy az erre a célra létesített alap már kimerült és nem áll a városnak rendelkezésére pénzesegélyek kiutalása.

— **Házasság.** Hendl Ödön (Arad) ma, 15-én tartja egyházi esküvőjét Veszprémben Mattuscheck Baba urleánnyal, Mattuscheck Richard, a veszprémi kereskedelmi iskola igazgatójának leányával. (Minden külön értesítés helyett).

— **Homokolják-e a gyalogládát a háziurak?** A város vezetősége nemrég felhívást intézett a háztulajdonosokhoz, akiknek a házuk előtt nincsen aszfaltjárda, hogy homokolják a gyalogjárót házuk előtt. A város ma átiratban kérte a rendőrséget, hogy ellenőrizze, mennyiben tettek eleget a háztulajdonosok a város felszólításának.

— **A fürdőben agyvérzést kapott Masznik Ede egyháztudós.** Budapestről táviratozzák: A budai Császár-fürdő medencéjében tegnap délután rosszullet fogta el dr. Masznik Endre kiváló egyháztudós. Nyomban beszállították az Új Szent János kórházba, ahol konstatálták hogy a 70 éves öregurat a forró vízben agyvérzés érte, aminek következtében néhány óra múlva teljesen megnemult, egész teste megbénult, úgy, hogy állapota reménytelen. Masznik Endre dr. egyike a legkiválóbb magyar egyháztudósoknak és az egyházirodalom terén kifejtett munkássága közül legismertebb a Bibliának új, modern fordítása, amelyből eddig már két kötet jelent meg.

NŐI FELÖLTOK
legolesóbban
PLESZ cégnél kaphatók
a színház hátsó bejáratával szemben.

— **Az első uszódok az óceánrepülők részére.** Lübeckből jelentik: Tegnap elkészült az első uszódok, amelyet a repülőgépek számára állítottak fel. A dokk hordóképessege 2000 tonna és rendeltetése az, hogy összeköttetést létesítsen a repülőjáratok és az óceánhajó forgalom között az Atlanti óceán északi részén.

— **Öngyilkos micalalai kereskedő.** Markovics Miklós 54 éves micalalai kereskedő az elmúlt éjszaka leányának lakásán öngyilkossági szándékból a lámpavasra felakasztotta magát. Mire észrevették, már kiszenvedett. Tettének okát nem tudják. Eltemetését az ügyészség engedélyezte.

— **Egy kisleány gyanúteltő halála.** Vendel Emilia 7 éves siriái (világosi) leányka ma reggel az uccán hirtelen összeesett és meghalt. Miután a halál gyanus körülmények között következett be, az ügyészség rendelkezése a csendőrség megindította a vizsgálatot.

— **Pierpont Morgan megvette a híres hamburgi óragyűjteményt.** Berlinből táviratozzák: Ma délelőtt nagy szenzációszámba menő vételi tranzakciót bonyolított le Pierpont Morgan dollárkirály Berlinbe érkezett megbízottja, aki Morgan számára 1,750.000 dollárért megvásárolta a világhíres hamburgi óragyűjteményt. A nagyértékű híres óragyűjteményből eddig már több ritka értékű darab van Morgan tulajdonában, míg most az egész gyűjtemény átvándorol az óceánra.

Kap hozományt!

ha beiratkozik a DANUBIA Biztosító T.-hoz Igazgatóság Timisoara. :- Vezérügynökség Arad, Str. Metianu, Forray u. 11. Minerva. Ügynökök felvétetnek. 5325

Pénzbüntetést kapnak a vesztes prágai profik. Prágából jelentik: A Slavia elnöksége a csapatnak a Sabariától szenvedett 4:1-es katasztrófális veresége miatt, sorban megbüntet a csapat játékosait. Beiblt 300, Czernickit 300, Bobort 500, Planicskát 600, Putzot 600 és Kummermann 300 szokolra büntették meg.

LUCIANO ALBERTINI
legizgalmasabb kalandorfilmje
RINALDO-RINALDINI

— Már a harmadik nő uszta át a La Manche csatornát. Londonból jelentik: Gill asszony, angol uszóbajnoknő tegnap átuszta a La Manche csatornát. Gill asszony a harmadik nő, aki a kedvetlen októberi időjárás ellenére átuszta a csatornát.

— Uj napilap indul Targul-mures (Marosvásárhelyen). Október 18-án új napilap indul a székelyfővárosban: Targul-mures (Marosvásárhelyen). Rég érzett hiánya volt már ennek a városnak és vidékének, hogy nem rendelkezett egy jól szerkesztett, modern napilappal, amely az összes igényeket kielégítette volna. Az új napilap Maros címen jelenik meg és programja haladó szellemű, pártoktól független politikai napilap, mely a székelyvidék életébe is intenzíven kíván bekapcsolódni. Munkatársai sorában többek között ott találjuk R. Berde Marla és Molter Károly ismert erdélyi írókat, valamint Tamásy György publicistát. A lap felelős szerkesztője Sebestyén László targul-muresi (marosvásárhelyi) újságíró.

ÉRTESÍTÉS!

Értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy kocsz árainkat a mai naptól kezdve leszállítottuk és a következő új áraink vannak érvényben:

I. oszt. darabos Lupényi gázkocsz ára	
detail vételnél métermázsánként	— Lel 350.—
vagon vételnél métermázsánként	— Lel 280.—
I. oszt. magas hőértékű Animal és Sziléziai gázkocsz ára:	
Detail vételnél métermázsánként	— — Lel 400.—
vagon vételnél	— — — — Lel 350.—
ab gyártelepünk.	

UZINELE COMUNALE ARAD
FABRICA DE GAZ.

5467

— Vigyázat! Az aradi Bur-asztaltársaság 1927. évi október 16-án este fél kilenc órakor a „Vadászkürt”-étteremben Str. Romanului (Zrinyi-u.) 4. sz. társasvacsorával egybekötött táncmulatságot rendez, amelyre tisztelt tagjait és a közönséget meghívja a vigalmi bizottság.

— A Szociális Misszió aradi szervezete f. hó 16-án, vasárnap délután 5 órakor a városháza nagytermében tartja októberi gyűlését. Előadó: dr. Lakatos Ottó. A tagokat és érdeklődőket ezuton is meghívja az elnökség.

Hegedű, zongora-iskolák és gyakorl. Kerpelnél.

— Az Aradi Iparos Otthon közönsége ma este bucsuztatja el Hannauer Istvánt, aki véglegesen eltávozik Aradról. Ez alkalommal szerepelni fognak: Hannauer Istvanné, Szabó Eszti, Gádó Lujza, Mihályi Manó, urnők és Kozba Imre, Fibinger Géza, Szeredy Tibor és Kohn Jakab.

LUCIANO ALBERTINI jön mint RINALDO-RINALDINI

— Az aradi járművek sorozása. Jelentettük, hogy az aradi rendőrprefekturán működő katonai ügyosztály a hadsereg kiküldöttjeivel együttesen, október 19-én megkezdte az Aradon lévő járművek és állatállomány összeírását. Az I., II., IV. és V. kerületekben október 19-én reggel 7 órától kezdődőleg a Piata Mihail Viteazul (Ferenc-téren), a III. kerületben október 20-án reggel 7 órától kezdődőleg az állatvásár téren, a VI. kerületben október 21-én reggel 7 órától kezdődőleg a kerületi rendőrségen és az aradi határban pedig október 22-én ugyancsak a gáji rendőrségen történik az összeírás, amelynek kizárólag az a célja, hogy mozgósítás esetén azonnal pontos képet tudjanak alkotni az Arad területén lévő járművekről és állatállományról. Az érdekeltek pontosan tegyenek eleget kötelezettségüknek, mert a mulasztást elkövetők a legszigorúbban lesznek megbüntetve.

Ludendorff felesküdött a háború istenére.

A tábornok kilépett a protestáns egyházból és Wotan követője lett.

Berlinből táviratozzák: Egyházi körökben óriási meglepetést keltett Ludendorff elhatározása, hogy kilép a protestáns egyház kebeléből. Ludendorff elhatározását hivatalosan ma adta egyháza tudomására és kérte, hogy töröljék a protestáns hívők sorából. A tábornok hívei úgy tudják, hogy Luden-

dorff követni kívánja Hitlernek és a szélső baloldalnak a példáját, akik tudvalévően Wotan tisztelőinek vallják magukat. A szélső német nacionalisták a régi teuton hősök példáját akarják ezzel is követni, akik Wotant, mint a háború istenét tisztelték.

Rendeletileg organizálják a zsidó hitközségeket.

Nem törvénnyel, hanem rendeleti uton egységesítik a zsidó hitközségeket. A felekezeti törvény megszavazása után jelenik meg ez a rendelet.

(Az Aradi Közlöny Bucuresti-i tudósítójától). Néhány héttel ezelőtt erdélyszerte nagy feltűnést keltett az a hír, hogy a kultuszminisztérium a zsidó hitközségek egységesítésével foglalkozik. E hír kipattanása után az is köztudomásúvá lett, hogy a minisztérium a zsidó hitközségek egységesítését az ősszel a parlament elé kerülő felekezeti törvénnyel egyidőben fogja betervezni. A hitközségek ezen egységesítését célzó törvény javaslatnak egyes részai nyilvánosságra kerültek és az erdélyi zsidók legnagyobb megdöbbenésére, ezen terv végső céljaként azt tüzte ki, hogy minden városban csak egy zsidó hitközség legyen, mely hitközség tagja lesz a zsidó hitközségek uniójának.

Egy pillanatig sem volt kétséges senki előtt sem, hogyha ezen tervezetből törvény lesz, ez azt jelentené, hogy a romániai összes zsidó hitközségek vezetését egy háromtagú testület venné át, melynek tagjai: Bercovici ismert bucaresti-i zsidó bankár, Fildermann, az U. E. R. elnöke és Niemerover, a bucaresti-i főrabbi. Tulajdonképpen ezen kétségtelenül tiszteletreméltó urak vezetése ellen seniknek sem lehetne kifogása, ha ezen urak nem egy politikai cél kedvéért akarnák a zsidó hitközségek vezetését a kezükbe kapni.

Paktum a regáti triumvirátussal.

Ma már közismert tény, hogy az U. E. R., a regáti zsidók országos uniója, még a választások előtt paktumot kötött a kormánnyal és a paktum szerint a zsidók teljes erejükkel támogatják a kormány listáit, nyolc mandátumot kaptak a képviselőházban és a szenátusban és ezenkívül a kormány kötelező ígéretet tett arra nézve, hogy az összes zsidó hitközségek vezetését átadja e regáti zsidó egyesületnek. Kétségtelenül azzal a céllal történik ez átadás, hogy a lepaktált zsidó unió vezetősége bizonyos politikai cél szolgálatába állítja be a zsidó hitközségeket.

Ez volt az a pont, mely ellen az egész erdélyi zsidóság tiltakozott és természetesen ugyanilyen erősen tiltakozó hangok hallatszottak el azon tervek ellen, melyek szerint minden városban csak egy zsidó hitközség létezhetik, melynek természetesen a regáti hitközségek mintájára kellene átalakulnia.

Az erdélyi lapok e szinte egyhangú tiltakozására a minisztérium egyáltalában nem reagált és csupán az egyik — főleg zsidók által olvasott regáti lapban — (Dimineața) jelent meg egy névtelen cikk, egy ártatlannak látszó hírt közölve. A cikk nagyjából a következőket mondta:

— Az erdélyi zsidók között nagy izgalmat okozott az a hír, hogy a kormány a zsidó hitközségek egységesítésével foglalkozik. Mi úgy vagyunk értesülve, hogy a kormánynak nincsenek is ilyen szándékai.

Ezen rövid hírről mintegy válaszképpen a következő rendkívül érdekes információt kaptuk:

Szervezetbe tömörítik a zsidó hitközségeket.

— Ezt a hírt kétségen kívül azon érdekcsoport helyezte el az említett lapban, amelynek érdeke az, hogy — ezt a kérdést ne bolygassák. Ezzel szemben a tény a következő: A kultuszminisztérium mint legelső törvényt — a felekezeti törvényt fogja a parlament elé benyújtani. Ezen törvényben az összes elismert és bevett vallásfelekezetek viszonya az állammal szemben rendezést nyer. A törvény egyes pontjaiban többé-kevésbé belenyúl az egyes felekezetek belső organizációs ügyeibe is és így természetes lesz a minisztériumnak az a kívánsága, hogy minden egyes felekezet e törvény intenciója szerint alakítsa át a belső organizációs szabályait. A törvénynek ez az intenciója igen könnyen keresztülvihető az összes egyházaknál, ahol már régi tradicionális organizációkban élnek a hívek. Azonban a muzulmánoknál és zsidóknál e terv kivitele egyelőre leküzdhetetlen akadályokba fog ütközni, mivel e két egyháznak nincs egységesen szervezett organizációja.

— Ezért volna szükséges egy külön törvény, mely egységesen megszervezi a muzulmán, illetve a zsidó hitközségeket. A muzulmán hitközségek négy mufti vezetése alatt külön-külön szervezkedtek egymástól eltérő alapszabályokkal és organizációs tervekkel és ugyanilyen módon a zsidó hitközségek is országosan — sőt kisebb részre — tagolódva minden egységes organizáció nélkül egymással ma mindennapos ellenséges viszonyok között építették fel hitközségeiket. Szükség volna tehát egy külön törvényre, mely e rendszertelen helyzetnek véget vet és ugyanúgy, mint annak idején Magyarországon báró Eötvös idejében, szervezetet ad a hitközségekben élő zsidóknak.

Ismét kiujult a harc.

— A minisztérium azonban hamarosan lemondott arról, hogy ezt a tervét egy törvény külső formájában oldja meg, mivel a többi vallásfelekezetek organizációs rendszere sincs törvénybe foglalva s így bizonyos kiváltságos helyzetbe hozná ez a törvény ezt a két felekezetet, melynek belső rendszeréről törvényben történik gondoskodás. Ezért a minisztérium rendelet alakjában fog gondoskodni a muzulmán és a zsidó hitközségek organizációs rendszeréről. Ez a rendelet kiegészítő részét fogja képezni a felekezeti törvénynek és a „Zsidó egyházak organizációja” címet fogja viselni. — Már most csupán az a kérdés, hogy ez a rendelet milyen intenciók szerint fog elkészülni. Ha arra gondolunk, hogy a kormány paktumot kötött Fildermann-Bercovici-Niemerover triumvirátussal, kétségtelennek látszik, hogy ez a rendelet a zsidó hitközségek vezetésében szabad kezet fog adni a regáti zsidó uniónak, akik — mint említettük — bizonyos politikai célokra fogják ezt a tiszteletreméltó testületet beállítani. Bizonyos az is, hogy ez a rendelet módot fog nyújtani a hitközségi unió vezetőségének, hogy régi tervét valóra váltsa és lassu, kitartó munkával elérje azt, hogy minden városban egy zsidó hitközség legyen és ez a megmaradó hitközség kétségen kívül — nem az ortodox lesz. Megvan minden ok arra, hogy az erdélyi zsidók ujult erővel vegyék fel a harcot ez átlátszó terv ellen, mely politikát akar a felekezetek kebelébe vinni.

Farkas Aladár.

Negyven aradi ügyvéd védi Popovici Severt.

Az ügyész és a volt törvényszéki elnök afférje szombaton délelőtt kerül a bíróság elé.

(Arad, október 14.) Ma délután mintegy ötven aradi ügyvéd értekezletet tartott, amelyen az aradi törvényszék második szekciójának tárgyalótermében hétfőn délelőtt tárgyalás közben Popovici Sever dr. aradi ügyvéd, volt törvényszéki elnök és Savoia Virgil nemrégiben Aradra helyezett ügyész között, az ügyészi szék elfoglalása miatt keletkezett incidens ügyével foglalkoztak.

Mint már megírtuk, Popovici Sever dr. egy jelentéktelen magánvád ügyében jelent meg a tárgyalóteremben s mint ilyen esetben szokásos, az ügyészi széken foglalt helyet. Alig pár perc múlva lépett a terembe Savoia ügyész, akinek a következő ügy tárgyalásánál kellett volna betölteni az ügyészi tisztet. Sa-

voiu már az ajtóból intett Popovici dr.-nak, hogy hagyja el az ügyészi széket, ami izgatott szóváltás után meg is történt. Popovici dr. ugyanis ragaszkodott az eddigi szokáshoz és csak Antonini tanácselnök felhívására hagyta el előbb elfoglalt helyét, mire Savoia állítólag az „impertinent” szót használta az ügyvéddel szemben. Erre természetesen heves szóváltás keletkezett, úgy, hogy félbe kellett szakítani a tárgyalást. Mint már megírtuk, Antonini tanácselnök az incidens ügyében szombat délelőtt 9 órára tűzte ki a tárgyalást, amelyen a mai ügyvédi értekezlet határozata értelmében Popovici Sever dr.-t negyven aradi ügyvéd fogja védeni.

Strogoff Mihály megérkezett Budapestre.

Mosjoukinet, a világhírű orosz moziszinészt a tömeghisztéria agyonünnepelte. — Strogoff — Mosjoukine kalandjai a keleti pályaudvartól a Margit-szigetig.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) Strogoff Mihály elindult a cár levelével Moszkvából Irkutzkba. Medvékkel viaskodott, tatárokkal verekedett. Szörnyűséges út volt. De hol volt Strogoff Mihály az ő szenvedéseivel ahhoz képest, ami tegnap este történt a keleti pályaudvaron: a tömeghisztéria olyan felfordulást rendezett tegnap a keleti pályaudvaron, amire a legöregebb hordárok sem emlékeznek. Tegnap este megérkezett Strogoff Mihály — Ivan Mosjoukine, az orosz származású filmszínész Budapestre. Itt következik a ritka esemény:

8 óra 35 perc. Berobog a bécsi gyors. Az egyik elsőosztályú kocsi ablakánál egy pesti filmes kiabál. „Itt vagyunk, itt vagyunk!”

Felmordul a tömeg. Rohan a kocsi felé. „Tessék várni egy kicsit! Vigyázzanak, ne tolnakodjék, mert odavágok! Hol van a Mosjoukine? Jaj, ott áll, nézd, az a harmadik!”

Csakugyan ott van Strogoff Mihály — Mosjoukine. Szürke utiruhában és természetesen mosolyog. Leugrik a Perronra.

Ebben a pillanatban égszakadás-földindulás! Mosjoukine! Mosjoukine! A tömeg neki lendül! Mindenki látni akarja a színészt, tépik, tiporják egymást! Mindenki első akar lenni.

— Kordont vonni köréje — próbálkoznak a befentesek. De hiába. Mosjoukine mosolyogni próbál:

— Merci, merci... thank you... — rebegi, — a következő pillanatban a füléhez kap, azt mondja, hogy au! Egy szürke kosztümös hölgy úgy vágta fejéhez a piros rózsacsokrot, hogy felszisszent fájdalomában és nyilván megállapította, hogy Budapesten sincs rózsza tövis nélkül.

Két kis masamód-féle odafurakodik közelebe. Megfogják a kabátját és kezdik tépni, ráncigálni! Erre Mosjoukine szaladni kezd. Strogoff Mihály nem menekült így a tatárok elől, viszont Strogoff Mihályt nem üldözték úgy a tatárok, ahogyan Mosjoukinet az emberek. A kijárat felé igyekezett. Megtorpant, mert szembekerült egy másik lelkes csapattal. Két tűz közé szorult!

Mosjoukine újra szaladni kezd. Utána. Négy rendőr rohan futólépésben, egy főfelügyelő vezetésével! Próbálják megszoktatni Mosjoukinet. Hiába! A sinek közül, a málházából, talán még a kocsik tetejéről is újabb csapatok törnek elő. Egy hölgy sikoltoz: végigrepedt a szoknyája. Virágokkal ütök-verik Mosjoukinet.

— Csak látni akarom — visit egy szeplős pesztonka.

Már az indulási oldalra sodorták szegény

Mosjoukinet. „Autóhoz gyorsan.” Valahogyan kiérnek az uccára. Ott az egyik oszlopnál egy hölgy hanyatvágódik. Mosjoukine rohan oda és felsegíti a halászápadt nőt. Autó nincs a közelben. A Baross-térről, mint a mennydörgés úgy rohan egy újabb csapat. „Mosjoukine! Mosjoukine!” A villamosok megállnak. Mosjoukine a szomszédos mozi felé szalad. Ott áll egy árva konflis, busuló sovány gebével. Beemelik Mosjoukinet. „Hajtson apuska, ahogy csak tud.” A gebe próbál nekiiramodni, de már mint a szőlő úgy csüngnek rajta a lelkesedők! A kocsis valahogyan kiszabadul és eljut a 46-os villamos megállójáig. Ott megáll. Minden oldalról bekerítve! Egy tapodtat sem mehet tovább. A gebe prüsszöl. Nyolc rendőr kiabál!

A Baross-téren megakadt a forgalom. Egy nyitott autóba ültetik szegény Mosjoukinet. Próbál integetni, mosolyogni, de nyomják, furdják, tépik. Sikoltoznak. A rendőrökről csurog a veríték. Az autó próbál indulni. A hűtőjét benyomják. Nem mozdulhat.

— Csukott kocsit, — ordít rekedten az egyik kisérő.

Megjelenik egy rendőrtiszt és az ott rekedt autókban és motorbiciklikben próbál kordont vonni. A tömeg ordít.

— Háromszoros hipp, hipo hurrá, Mosjoukinera!

Odaál! egy csukott autó, Mosjoukinet bedobják, mint a zsákot, azután a két kisérő „zudul” melléje. A soffőr bekapcsol... brrr....

Strogoff Mihály menekül az Aréna-ut felé. A tömeg utána. Egy nő szakadt harisnyával, sarkatlan cipővel, kigombolt kabáttal, kalapját jobbkezevel magasra tartva, lihegve rohan az autó után. A haja kuszált és csak úgy lihegi: Mosjoukine, Mosjoukine!

Na most. A következők történtek. Mosjoukine a Margitszigetre menekült. Ott interjút adott. Aztán rémülten állapította meg, hogy egyetlen csomagja sincs. Podgyásza a telon-gásban elveszett. Gyorsan vissza a keleti pályaudvarra! A hordártestület dicséretére legyen mondva: éjjelre sikerült Mosjoukine csomagjait részletekben és hosszas kutatás után összeszedni.

Holtrafáradtan, összetörve, megtépázva felejt le aludni késő éjjel szegény Strogoff Mihály. De boldog volt, hogy — élve megmenekült. (n. l.)

Halló! Keddtől Halló!

Liane Hald Alfons Fryland

ÁLMOK SZIGETÉBEN

Harry Liedtke Orosz balett együttes.

URÁNIÁBAN.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzura Prefectura Judetului.

ERZSÉBET MOZGO.

Ma d. u. 1/2 és este 9 órakor
Aradon premier!

„A sors mostohái”.

Coolen Moorenak, az ünnepezt amerikai filmszínésznőnek legújabb és legnagyobb attrakciója.

Rendes olesó helyvarak.

Jön! NANA, Zola regénye Jön!

Meg akarta ölni az anyját a vagyon miatt.

A kerülősi csendőrség ma az ügyészségre kísérte be Dehelean Péter 32 éves kerülősi földmivest, aki tegnap súlyosan bántalmazta idős anyját, úgy, hogy az az elszenvetett utétek következtében megnémult. Az ügyészség indítványára Radu Pascu vizsgálóbíró testisértés és testi épség ellen irányuló büntett címén letartóztatásba helyezte a bestiális fiút, aki cinikusan adta elő az esetet és akiről a kihallgatott szomszédok azt vallották, hogy meg akarta ölni az anyját, hogy czáltal örökségéhez hamarabb hozzá jusson.

Hat havi fogház emberölésért.

Az aradi törvényszék II. szekciójának büntetőtanácsa ma hat havi fogházra ítélte Budisan György halalasi lakost, aki ez év tavaszán több késszurással megölte Lupu Partine gazdaembert. A mai főtárgyaláson a vádlott azzal védekezett, hogy tettét önvédelemből követte el, mert a verekedést Lupu kezdte.

Bartók Béla nagy sikere Londonban.

London. Bartók Béla, az ismert magyar zongoraművész tegnap az angol rádióstúdióban vendégszerepelt. Hangversenyét az egész angol sajtó rendkívüli művészi eseménynek mondja. A rádiótársaság szabálva ellenére sok hallgatót kellett a stúdióba engedni, közöttük Holst Gusztávt. Anglia lezlenebb, zeneszerzőjét, Oxford lord fiát, Engelfieldet, Hullt, Whiteakert, az ismert angol zenekritikusokat, Newmarcht Róza írónőt, Woodhouse zongoraművésznőt és számos társadalmi előkelőséget. Az órációk a késő éjszakai órákig tartottak.

Kifosztottak egy aradi lakást

Vakmerő betörés történt Aradon, a Str. Gligorescu (Tabajdy-ucca) 5. számú házban. Grosz Laura, a ház egyik lakója két héttel ezelőtt elutazott Aradról és csak tegnap este tért haza. A lakást rendesen zárva találta, annál nagyobb volt a meglepetése, amikor benyitott és látta, hogy távolléte alatt lakását kifosztották. Azonnal értesítette a rendőrséget, ahonnan az ügyeletes kommisszár ment ki a helyszínre. A vizsgálat megállapította, hogy a betörés napokkal ezelőtt történhetett és a tettesek körülbelül ötvenezer lej értékű ruhaneműt és készpénzt vittek el. A vakmerő betörők kézrekerítésére a nyomozás megindult.

A kereskedelem alapja

a hirdetés, mely nélkül nincs forgalom, nincs piac és nincs pénz. A hirdetés összekötő kapocs a kereskedő és a közönség között. A kereskedő a hirdetés által tartja fenn az összeköttetést a vevővel, mert a közönség ahhoz mezt vásárolni, akinek a hirdetését olvassa. A kereskedőnek azonban jól kell megválasztani azt az országot, ahol hirdeti. Erre a legalkalmasabb a 42 év óta fennálló

Aradi Közlöny.

**RINALDO-RINALDINI
LUCIANO ALBERTINI
legújabb filmje!**

Tudja Ön mi az a FORTUNA?

Olasz búvárlási forrás kész női és gyermek szövetruhák isko-
lási ruhák és kötények beszerzésére. Oszl és téli kabátok nagy vázártekban
Mórták utáni rendelések 24 óra alatt kó.
szünek. FIGYELEM A CIMREI Arad, Str. Col. PIRIOI 5.
(Színház hátsó bejáratával szemben.)

SPORT

Arne Borg, az uszóhólyagos ember.

Berlini professzorok megállapították, hogy a svéd csodauszó hasában levegővel telt üreg van.

(Az Aradi Közlöny berlini tudósítójától.) Arne Borgot sorozatos győzelmei miatt már elnevezték az uszás fejedelmének, a víz királyának és a sportolás csodájának. Most, hogy Berlinben vendégszerepelt, új nevet kapott: Arne Borg, az uszóhólyagos ember (der Mensch mit der Schwimmblase.) Ugyanis, jellemzően a germán alaposságra, amíg máshol a világ minden tájékán fúmpelni szokták Borgot, Berlinben orvosok vizsgálták meg, hogy kiderítsék nagy tehetségének titkát.

A megfejtő, dr. H. Franzmayer máris jelentkezett. Sportkörökben nagy szenzációt keltő felfedezéseivel, amely szerint Borg tüdeje rendkívül mélyen fekszik a mellkasban, teljes tenyérrel mélyebben, mint a normális embernél. Hessmann professzor viszont azt állapította meg, hogy Borg mája és vékonybele is igen furcsán fekszik testben. A két professzor ezután közösen megállapította, hogy a máj és a hashártya között, jobboldalon rendkívül erős vékonybél fejlődött ki, aminek következtében a máj balra tolódott és így Borg hasüregeben sűrű levegővel tömött üreg állott elő, amely a tüdő meghosszabbításának tekinthető és egészben véve olyan, mint valami uszóhólyag. Ezt a különös képződményt a berlini orvosok azzal magyarázzák, hogy Borgot hét éves korában megoperálták és akkor keletkezett ez a levegővel töltött tér.

O A vasárnapi mérkőzések bírói. A bírók delegáló bizottsága a vasárnapi mérkőzések levezetésére a következő bírókat delegálta: Gloria-CFR-pálya. Reggel 9 órakor ATE—Olympia ifj. bajnoki. Vezeti: Tomi Livius. Fél tizenegy órakor Timisoarai siketnémák—Aradi siketnémák. Vezeti: Matuz András. Délután 2 órakor Gloria-CFR II.—Vointa II. szöv. díj mérk. Vezeti: Pfeiffer László. 4 órakor timisoarai Kinizsi—Arad válogatot. Vezeti: Burdan Miklós, határbírók Matuz András és Hammermann Béla. AAC-pálya. Dél előtt 10 órakor AAC—Hakoah ifj. bajnoki. Vezeti: dr. Craznic Eugen. Délután 2 órakor Hakoah—Frontiera II. oszt. bajnoki. Vezeti: Theodorescu fhgy. Tricolor-pálya. Délután negyed 3 órakor Vulturul—Wacker II. oszt. bajnoki. Vezeti: Lengyel Károly. 4 órakor Intelegerea—Victoria II. oszt. bajnoki. Vezeti: Csenka Gábor. Unirea-pálya. Délután 4 órakor Juventus—Unirea II. oszt. bajnoki. Vezeti: Gaál János.

O Száz magyar atléta vesz részt az amszterdami olimpiáson. Budapestről jelentik: Az olimpiai bizottság elhatározta, hogy mintegy száz versenyzőt küld ki Amszterdamba. Egy versenyző költsége körülbelül ezer pengőt tesznek ki. A válogatás később történik meg.

O Az aradi és timisoarai siketnémák mérkőzése. Érdekes mérkőzés lesz vasárnap dél-

előtt 10 órakor a Gloria-CFR óvartéri sporttelepén. Az aradi és timisoarai (temesvári) siketnémák futbalcsapata mérkőzik egymással. A nem mindennapi mérkőzés elé általános érdeklődéssel tekintenek a sportbarátok.

Közgazdaság.

Zürichben 3.23 a lej.

Helyi valutaárak. (Október hó 14.)

Küizetések: Berlin 38.60, Amsterdam 65.25, Newyork 161.75, London 789, Páris 6.36, Milánó 8.89, Prága 4.81, Budapest 28.35, Zágráb 2.86, Bécs 22.87, Zürich 31.25. — **Áru:** Márka 38, dollár 160, angol font 785, francia frank 6.40, olasz lira 8.80, cseh korona 4.80, pengő 28.30, dinár 2.80, osztrák schilling 23, svájci frank 31. — **Pénz:** Márka 37.50, dollár 158.50, angol font 775, francia frank 6.30, olasz lira 8.70, cseh korona 4.70, pengő 28.10, dinár 2.75, osztrák schilling 22.75, svájci frank 30.75. — **Irányzat:** lanyha.

Zürichi tőzsdenyitás. (Október hó 14.)

Berlin 123.72.50, Amsterdam 208.25, Newyork 518.50, London 2525.75, Páris 20.35.50, Milánó 20.33.50, Prága 15.36.50, Budapest 90.65, Belgrád 9.13, **Bucuresti** 3.22.50, Varsó 58, Bécs 73.17.50.

Zürichi tőzdezárlat. (Október hó 14.)

Berlin 123.72, Amsterdam 208.30, Newyork 518.50, London 2525.75, Páris 20.36, Milánó 28.34.50, Prága 15.36.50, Budapest 90.65, Belgrád 9.13, **Bucuresti** 3.22, Varsó 58, Bécs 73.17.50.

Bucurestiben az egyházi ünnep miatt a tőzsde zárva volt.

— Az aradi heti piac áral. Burgonya 4—5 lej, hagyma 6 lej kilónként, tojás darabonként 2.60 lej, tejfel literje 40 lej, zöldség 3—4 lej csomónként, tehénturó 16 lej, juhturó 56 lej, vaj 100—140 lej kilónként, tej literje 6—7 lej, savanyított káposzta kilója 14 lej, hizott liba darabja 200—280 lej, sovány párja 150—200 lej, hizott kacsa darabja 120—160 lej, sovány párja 110—140 lej, csirke párja 60—100 lej, zöldpaprika kilója 14 lej, aludtfej literje 16 lej, káposzta fejenként 4—7 lej, zöldbab 20 lej, paradicsom 4—5 lej, alma 6—12 lej, körte 10 lej, szőlő 16—28 lej kilónként. A gabonapiac áral: árpa 660—680 lej, tengeri (uj) 640, gyengébb minőség 470—480 lej, zab 540—560 lej métermázsánként. Az állatvásár árai: marha 14—18 lej, borju 28—32 lej, sertés 32—40 lej kilogrammonként élősúlyban.

Rádió-műsor.

Szombat, október 15. 11. Délelőtti hangverseny. 16.15. Délutáni hangverseny. 18.45. Kamarazene. 19.45. Operettelőadás: „Der letzte Walzer”, operett három felvonásban, írták J. Branner és A. Grünwald, zenéjét szerezte O. Strauss. Utána tánczene. — **Zágráb.** 17. Tánczene. 20.30. Kamarazene. — **Leipzig.** 20.15. Hangverseny leipzig zeneszerzők műveiből, 21. Zenel humoroszek. 22.15. Tánczene. — **Milano.** 17.20. Dalok. 21. Hangverseny. 23. Jazz-band. — **München.** 14.30. Szórakoztató zene. 16. Operarészletek. 20. E. Eysler „Bruder Straubinger” című operettjének közvetítése. 20.35. Tánczene. — **Nápoly.** 17.10. Szórakoztató zene. 21. Hangverseny. — **Pozsony.** 19.30. Operaelőadás a tót Nemzeti Színházról: „Tannhauser”. — **Prága.** 16.30. Délutáni hangverseny. 19. Operettelőadás. 22.25. Hangverseny. **Róma.** 17.15. Délutáni hangverseny. 20.10. Hírek. 20.30. Színházi átvitel. — **Stuttgart.** 15. Szórakoztató zene. 20. Kamarazene. 21.15. Rádiókabaré. — **Frankfurt a M.** 15.30. Dalok. 16.30. A házzenekar hangversenye. 20.15. Gitárhangverseny. — **Budapest.** 9.30. 12. és 15. Hírek, közgazdaság. 17. Előadás a Studióból. A Nemzeti Színház 90 éves fennállásának jubileuma alkalmából: „Rang és mód”. Színmű három felvonásban. Irta: Szigeti József.

Szőlőbirtokosok figyelmébe!

Az őszi ültetésnek biztosabb a fogamzása, erősebb a fejlődése. Alánhatom azonnali szállításra feltűnően szép, erős, duggyökérezetű, rózsaszínű és fehér DELEVÁRE-NOVA 2 éves gyökeres vesszőket, amelyek hiánypótlásoknál is már a második évben teremnek, darabonként 2.50 bányért, megrendeléseket azonnal küldök utánvét mellett. Valamint szép gyümölcsfáimról 1 és 2 éves, fás oltványokról árjegyzéket küldök.

SZÉKELY GÁBOR szőlőoltvány telepc.
Diozir in Ribor.

KEPES ELEK

kötezerészeti üzeme,
Arad, Bul. Regina Maria No. 2.
(Neuman-palota.)
Alapítva 1897.

Saját készítményű selymes és harkótökülönlegességek. Gummiharisnyák és bokavédők. Női és férfi övszerek. Női és férfi keztyűk

zsel. 19.30. Kurina Simi és cigányzenekarának hangversenye. 21. Másfélóra könnyű zene. Zenekari hangverseny. 23. Az Ostende-kávéházból Vörös Feri és különleges hímas zenekarának hangversenye.

Castiglioni beperelte

bankházának volt igazgatója.

Kevesli a végkielégítést, melyet a cég bukásakor kapott.

A bécsi munkaügyi bíróság előtt igen érdekes pört tárgyaltak a napokban. A pört a Castiglioni bankház volt igazgatója, Bellak Ottó indította Castiglioni Camillo ellen, akitől utólagosan 6.5 milliárd korona végkielégítést kér. Bellak 1924. augusztusában, amikor a Castiglioni bankház súlyos válságba került, kilépett a cégtől 2 milliárd korona végkielégítéssel, amelyet részben készpénzben, részben részvényekben kapott meg. Erre az előzetesre az indította, hogy Castiglioni akkor igen sötét színekkel ecsetelte előtte vállalatai sorsát. Castiglioni akkor a leghatározottabban megígérte, hogy előzetesét meg fogja jutalmazni, amint ismét visszaszerzi régi vagyonát. A keresetben Bellak most azt állítja, hogy Castiglioni összes hitelezőit teljesen kifizette, sőt egy amsterdami cégnek 20.000 angol fontot is fizetett, úgyhogy az jogilag nem is volt követelhető. Állításainak igazolására Bellak tanúként hivatkozik a bécsi bankvilág és előkelő társaság számos tagjára. A keresetben megemlíti azt is, hogy a végkielégítési megállapodást azért támadja meg, mert Castiglioni a vállalat vagyoni helyzetéről megtévesztette, a mikor a végkielégítési ajánlatot tette.

Amikor Castiglioni visszatért Bécsbe, megnevezte ügyvédjét, aki ezen a tárgyaláson már képviselte is. Castiglioni védekezésében utalt arra, hogy Bellak, akinek önálló cégjegyzési jogosultsága volt, a legrészletesebben volt informálva a Castiglioni vállalatok helyzetéről, így egészen képtelen az az állítása, hogy őt Castiglioni megtévesztette. A tény ezzel szemben az, hogy Castiglioni Bellakot, aki egészen fiatal ember, valósággal fejedelmien fizette. Hiszen Bellak, aki mindössze egy évig állott Castiglioni szolgálatában, kerek 175 millió korona havi fizetést élvezett. Az egyességnek az volt az oka, hogy Bellak a válságos helyzet dacára nem volt hajlandó beleegyezni járandóságainak csökkentésébe.

Érdekes, hogy Bellak még tavaly levelet intézett Castiglionihoz, melyben emlékeztetésbe idézi azt, hogy ő milyen hű emberre volt és megjegyzi, hogy ő nagyon jól tudja, hogy nincs mit Castigliontól követelnie. A bíróság még nem ítéltékett ebben az ügyben.

APOLLOBAN
ma, szombattól!

PATT és PATACHON
PELIKÁN KIRALYA.
KACAGTATÓ VIGJÁTEK.

Minden eddigi Patt és Patathon filmet.
Az előadások 5, 7 és 9 órakor.

URANIABAN

Laura la Plante

Reginald Deni

Charleston Király

Reginald Deni

Laura la Plante

Charleson Király

5 Z és 9 órakor

Női kalapok

filz- és bársony, legújabb
bőcsi divat szerint, leg-
szébb színekben már

350 lejtől Josefina Deutschnál

Arad, Strada
Bratianu II.

Intézeti

kalapok, tompok és min-
denféle kalapkellékek
legolcsóbban. 5088

URODONAL

legyőzi a csuzt!

**Czúz
Hólyagkő
Szélhűdés
Érelmeszesedés**

„URODONAL“

nemcsak a legerélyesebb
hugysav-oldó, amely 87-szer
olyan erős mint a lithium,
hanem egyben hatásosan
megakadályozza a hugysav
lerakódását, annak túlságos
képződését és felszívódá-
sát az erek szöveteibe és
nyulványaiba.

Dr. SUARD,
a tengerhajózási orvosi iskolák
volt tanára és régi kórházi orvos.

A kúra után.

A kúra előtt.

AZURODONAL

tisztítja a vesét, mossa a májat és
az ízületeket, ruganyossá
teszi az érfalakat és
megakadályozza az
elhízást.

CHATELAIN telepek
PARIS, Rue Valenciennes 2 bis.

Kapható minden gyógyszerárban és drogériában.

Romániai vezérképviselő: „Standard drogeria“ Bucuresti, Str. Zorilor 2.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó
hétköznap 4, vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb
hirdetés ára 10 szóig hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel ki-
vánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal
fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely ere-
deti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig
veszünk fel. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdézőkérésre válaszolunk. Aián-
latok, lejjeg levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A
kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a ki-
adóhivatal adja meg.

LEVELEZÉS.

HAJHULLÁS és hajkorpa ellen a leg-
jobb szer az **EGGER-
PETROL.** — Kapható minden dro-
gueriarban és minden gyógyszerárban.

HÁZASSÁG céljából levelezni. Óhajtok
28—35 éves férfivel. Leveleket „Szor-
galmass“ jellegre az Aradi Közlöny ki-
adójába kérek. 5473

OKTÓBER 13-án a hegyaljai villamoson
elbeszélgettem egy hölgyvel. Mivel nem
volt időm a megismerkedésre, ezután
kérem, hogy válaszáat „Mielőbb“ jelleg
alatt az Aradi Közlöny kiadóhivatalába
juttassa. 5486

ALKALMAZÁS.

ELSŐRENDŰ manicürös és cndolálni
tudó lányt azonnali belépésre keresek.
Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5491

NÉMET kisasszony délutánra állást ke-
res nagyobb leányka mellé. Cim Győrffy
„Mures“ irodájában. 15299

HÁZMESTER vagy házmesterné keres-
tetik. Jelentkezni reggel fél 8-tól fél 9-ig
Str. Stroescu (Teleki-ucca) 5. sz. 5485

LAKÁS.

EGY különbejáratu butorozott szoba ki-
adó. Str. Doamna Balasa 126. 5477

FÖTÉREN Irodának, üzletnek. I. emeleti
3 szobából álló helyiség kiadó. Bőveb-
bet az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1500

VÉTEL ÉSELADÁS.

EGY urihintó (különlegesség) eladó. Cim
az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5490

ANTIK ÓRA, autóbunda, férfi és női
bundák, télikabátok, férfi öltönyök, smo-
king, keleti és gyári szőnyegek, fésül-
ködő tükrök, varróasztalok, hármás
szekrény, mángorló, ebédlődivány, an-
tik komód, antik szekrény, Biedermayer
szalon, asztalneműk, gyermekkocsi, fo-
telok, nagy horgolt terítő, íróasztalok,
asztalok, székek, előszobafal, függö-
nyök, storeok, stb. eladók. Salgóné, Str.
Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I. em.
jobb. 1000

NŐI KABÁTOK, selyem és estélyi ru-
hák, készítem, férfi télikabát perzsával,
sürgösen olcsón eladó. Bulv. Reg. Maria
(Andrássy-ut) 10. I. balra. 5476

TISZTA RONGYOT gépek tisztogató-
sára keresünk megvételre. Cim az Ara-
di Közlöny kiadóhivatalában. 600

Butorok részletre

kedvező fizetési feltételek mellett, készpénz árban.

GARAI, Arad, Piata Avram Jancu
(Szabadság-tér) 10. szám Cimre ügyelni!

ANTIK és modern butorokat, műtár-
zvakat, antik poharakat, márkás por-
cellánokat, antik sálakat, használt buto-
rokot, szőnyegeket, szervizeket, férfi
ruhákat, fehérneműket, stb. bizomány-
ba veszek, azok magas árban való
gyors eladásáról gondoskodom. Salgóné,
Str. Consistoriului 12. (Batthyány-u.)
I. em. jobb. 1000

Hulladék almat

**ipari célokra
vaggontételekben
vásárolunk**

Flora likör és rumgyár r-t Arad

Egy nagyon szép, ujonnan készült
leányszoba eladó.
Cim Rudolf Mosse hirdetőben Arad.

**52 év óta fennálló vidéki
vegyeskereskedés**

oly hálás vevőkörrel, hogy
évente 200.000 lejt jövedel-
mez, gyönyörű falusi házzal,
szép kerttel sulyos családi
okok miatt **eladó.**
Szívességből **VAS,** Str. Doamna
Balassa 35. szám. 5476

Osztrák osztályorsjáték

**100.000 sorsjegy!
50 000 nyeremény!**

260 millió lej összegben, mely
minden levonás nélkül kifi-
fizettetik. :: Főnyeremény
750.000 Schilling = 18 millió L.
további nyeremények

12 $\frac{1}{2}$ millió L.	6 millió L.
500.000 S.	250.000 S.
5 millió L.	1 millió 800.000 L.
200.000 S.	75.000 S.
1 $\frac{1}{2}$ millió L.	2 á 1 $\frac{1}{2}$ millió L.
60.000 S.	2 á 50.000 S.
2 á 1 millió L.	3 á 750 000 L stb.
2 á 40.000 S.	3 á 30.000 S. stb.

Minden második sorsjegy nyer!

**Az I. osztályu huzás-
hoz** kérjük szíves megren-
deléseit legkésőbb **novem-
ber 16-ig.**

A sorsjegyek árai:

$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{6}$	sorsjegy
800	400	200	100	Lej.

Szíveskedjék még ma megren-
delését nekünk beküldeni miután
az eddigi sorsjátékok sorsjegyei
még mindig időselet véglegesen
elkeltek, ami a legjobb bizonyítéka
sorsjátékunknak, általános kedvelt-
sége. Minden megrendelő-hez hi-
vatalos terv csatolatik, a betét
összege a sorsjegy(ek) kézhez vé-
tele után fizetendő. — Leg-
szerencsésebb osztály-
sorsjáték főáru

A. GAEDICKE & Co.

WIEN I., Franz Josefskai 47.

Kétszoba

fürdőszobás lakás lelépéssel,
olcsó bérrel átadó. Megbízott:
Győrffy „Mures“ irodája Str. Unirei 13.

UTILEVELEKRE ÉS EGYÉBB HIVATA-
LOS IGAZOLVÁNYOKRA

FÉNYKÉPET

a legszebb kivitelben, gyorsan
és mérsékelt ár mellett a

FOTORADIO

FÉNYKÉPÉSZET KÉSZIT.

Str. Consistoriului és Str. Mărăsești
(Batthyány és Kossuth-u.) sarkán. 5024

Kitűnő állapotban, üzemben levő
30 loerős

Stock motoreke, olcsón eladó,
vagy traktorért előerelendő.

Sztarek, Macea, (jud. Arad)

Maculatura papir 5 kgros
csomagokban kapható az
Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Figyelem!

A Str. Marasesti és Str.
Consistoriului (Kossuth- és
Batthyány-ucca) sarkán levő

fűszer- és csemegeüzletben

Állandóan elsőrendű fűszer- és csemegeárak pec-
tos kiszolgálás mellett a legolcsóbb árért kapha-
tók. Szíves pártfogást kér **Gantner Mátyas.**